Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 8 TEMMUZ 1980
10 LIRA

IRAK'TA DEMOKRASİ ARAYIŞI 5.sayfada

SABİT YÜRÜRDURMAZ'IN GEZİ İZLENİMLERİ

Kahramanmaraş davasında Hüseyin Köse ve Remzi Canpolat nasıl suça itildiklerini anlattılar

Gerçeği açıklayan iki sanık tahliye edildi

- Sanık Köse, itirafta bulunmaması için ölümle tehdit edildiğini ve kendisine para teklifi yapıldığını açıkladı.
- Görevli teğmene hakaret eden bir sanık ise 15 günlük hücre cezasına çarptırıldı.

ADANA (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ katliamı ile ilgili davanın duruşmasında nasıl suça itildiklerini anlatan iki sanık Mahkeme Heyetinin kararıyla tahliye edildiler. Dünkü duruşmada sanıklardan Hüseyin Köse diğer sanıklar arasında can güvenliğinin olmadığını belirtmiş ve başka bir cezaevine naklini istemişti.

İTİRAFLAR

Faruk Köse ve suç ortağı sanıkların üç kişiyi öldürmesiyle sonuçlanan olaylara katılmaktan sanık Hüseyin Köse, dünkü duruşmada söz aldı. Hüseyin Köse, şimdiye kadar diğer sanıkların arasında bulunduğu için gerçeği söyleyemediğini, bu duruşmada itirafta bulunacağını belirtti.

Mahkeme heyeti bunun üzerine Hüseyin Köse'yi dinledi.

Hüseyin Köse Kahramanmaraş olayları sırasında evleri yanan ve Önsen köyünde Yaşar Kirik'e misafir olan 4 yurttaşa, Faruk Köse ve diğerlerinin Dağdağlı köyü yakınında saldırıda bulunduklarını anlattı. Hüseyin Köse, sanıkların ellerindeki silahlarla ateş ettiklerini söyledi, Faruk Köse'nin diğer sanıklara da ateş etmeleri için emir verdiğini ifade etti.

Sanık Hüseyin Köse'nin itirafı üzerine söz alan sanık Remzi Canpolat da şimdiye kadar diğer sanıklardan korktuğu için gerçeği anlatamadığını belirtti. Canpolat aynı gün traktörle şehre giderken Faruk Köse ve arkadaşlarının yolda gördükleri 4 kişiden 3'ünü yakaladıklarını, Faruk Köse'nin elindeki çifte kırma, av tüfeği ve tabanca ile onlara ateş ettiğini söyledi. Remzi Canpolat kendisine de ateş etmesi için emir verildiğini, can korkusuyla ateş ettiğini, ancak kime isabet ettiğini bilmediğini anlattı.

Sanık Mehmet Kirik de, Maraş'dan kaçan 4 kişinin, amcası Yaşar Kirik'e misafir olduklarını, ertesi günü şehre giderken Faruk

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Ecevit'le görüşen

Üç milletvekili istifa konusunda CHP'ye iki gün süre verdiler

- Kumbasar, Yılmaz ve Mehmet Balta sabah yaptıkları açıklamada "istifamız kesin" demişlerdi.

ANKARA (AA)

MİLLETVEKİLLİĞİNDEN istifa edeceklerini açıklayan CHP Rize Milletvekili Sami Kumbasar ve Yılmaz Balta ile Artvin Milletvekili Mehmet Balta dün CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ile 20 dakika süren bir görüşme yaptılar.

Bu arada üç milletvekilinin CHP yöneticilerinin isteği üzerine iki günlük bir süre verdikleri bildirildi.

Milletvekilleri, Ecevit'le yaptıkları görüşmeden sonra gazetecilere "Bizi rahat bıra-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

MHP'liler Çorum'da 100 aileyi rehin aldılar

- Ecevit: "Artık iç savaşla içiçeyiz... Türkiye hızla bölünme yoluna gidiyor"
- MHP'liler rehin aldıkları yurttaşlara işkence yapıyorlar.
- TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın beraberindeki bir heyetle Çorum'a gitti.

HABER MERKEZİ

ÇORUM'DA MHP'li saldırganlar, Çiftlikpınarı'nda oturan, sayısı yüzü aşan aileyi rehin aldılar. Çiftlik Pınarı Mahallesinde oturan halk saldırı üzerine evlerini terk ederek Çanakçı Yeniköy yönünde bölgeden uzaklaşırken, Paşaköy, Beydilli, Ayazköy, Nadik ve Çatal köyleri civarında saldırganlar tarafından rehin alındılar. MHP'nin etkisi altındaki bu köylerde rehin alınan ve sayısı henüz tespit edilemeyen yüzlerce kadın, çocuk ve ihtiyardan 3 gündür haber alınamıyor. Önceki gün muhabirimizin görüştüğü Vali ise bu köylere asker gönderildiğini ancak her

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

"HALKA ZULÜM YAPARAK SORUNLAR ÇÖZÜLÜR MÜ?" Cuma günü hiçbir olay yokken Çağlayan Deresine gelen güvenlik kuvvetlerinin, halkın içine girip ateş açtıklarını söyleyen mahalle halkı, baskılar sonucu insanların kriz geçirdiğini, kadınların çocuk düşürdüğünü söylüyorlar. (Fotoğraflar: Erkan ILDIZ)

"YETTİ ARTIK" Gültepe'deki baskıları protesto eden bir kadın Vilayetin önünde böyle bağrıyor ve "Oğlumu içkili gelse götürüp ayaklarını kırıyorlar, karısını kızını dövüyorlar. Polis ve jandarma korkusundan dışarı çıkamaz olduk" diyor.

Baskı ve zulümden bıkan halk Vilayetin kapısına dayandı

HÜSEYİN GÖÇER

İSTANBUL'da Mecidiyeköy Deresi ve çevre mahallelerden toplanan halk, polis ve asker baskısının artık çekilmez bir hal aldığını belirterek dün sabah vilayetin kapısına dayandılar. Kadın, kız, çoluk, çocuk vilayetin önünde toplanarak çevrede biriken halka ve Vali muavinine gördükleri baskı ve zulmü anlattılar ve buna bir son verilmesini istediler.

Yedi minibüs ve bir kamyoneti tıklım tıklım doldurmuş bir şekilde vilayetin önüne gelen halkı, çok sayıda polis ve asker kordon altına aldı. Valiyle görüşmeleri engellenen yurttaşlar, bunun üzerine içlerinden bir heyet oluşturarak vali muaviniyle görüştü-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

VİLAYETİN ÖNÜNE GETİRİLEN KIRIK KAPI. Polislerin evine girmek için iki kere kapısını kırdığını söyleyen yaşlı bir kadın, "Kırılan kapımı getirdim, görsün Vali, görsün başımızdakiler. Bu zulüm bize reva mı?" diyor.

Türk Harb-İş Başkanlar Kurulu toplandı

Durukan: «Türk ulusu, Çorum'daki çatışmaya zemin hazırlayanları yargılayacaktır»

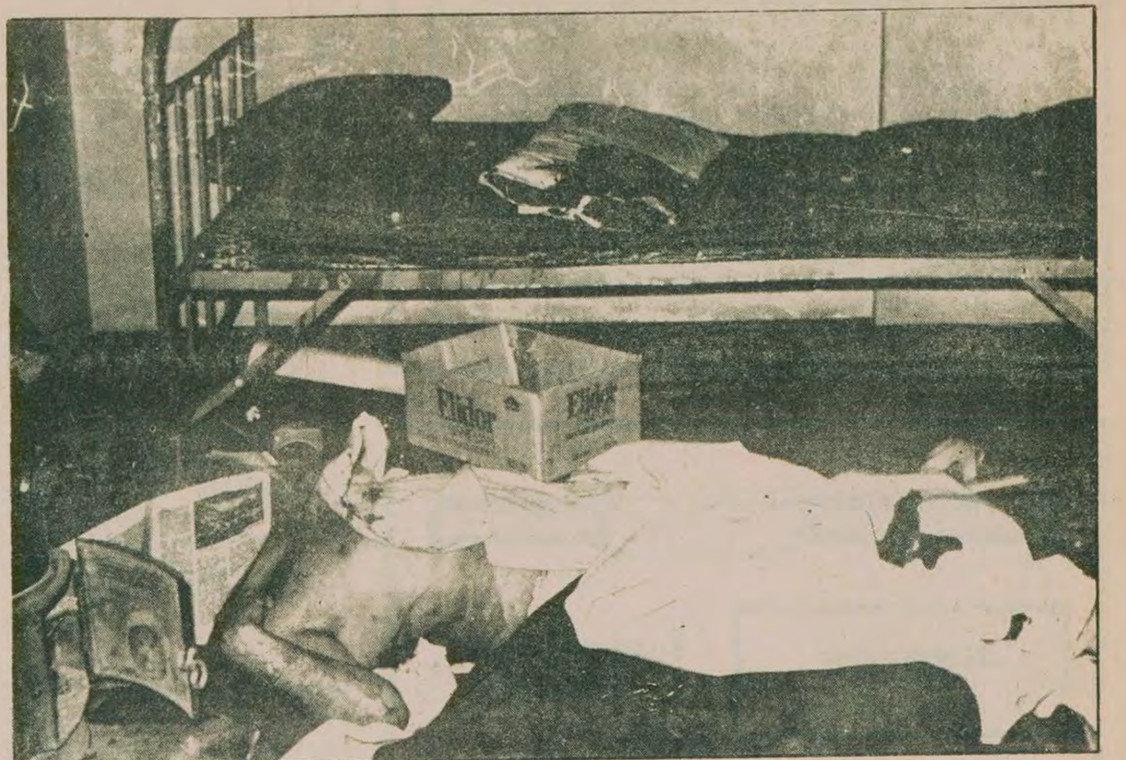

KENAN DURUKAN

İŞÇİ SERVİSİ

TÜRK Harb-İş Sendikasının dün Ankara'da toplanan Başkanlar Kurulu toplantısında konuşan Genel Başkan Kenan Durukan, "İşçi topluluğu olarak Çorum'daki gelişmelerden bü-

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Baskında ölen Yeşilköy Gümrük Müdür Muavini Ömer Naci Bozyurt'un cesedi.

Çağlayangil, Ecevit'le kontenjan senatörlükleri konusunu görüştü

ANKARA (ÖZEL)

CUMHURBAŞKANI Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i dün saat 17'de kabul ederek bir süre görüştü.

Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil'in, Ecevit'le kontenjan senatörleri konusunu görüştüğü öğrenildi.

Tes-İş Genel Başkanlığına yeniden Orhan Erçelik seçildi

Erçelik: Enerji Bakanının Genel Kurula katılmamasını şiddetle kınadı.

İŞÇİ SERVİSİ

TÜRK-İş'e bağlı Tes-İş Federasyonunun Ankara'da üç gündür devam eden 8. Genel Kurulu sonuçlandı ve Genel Başkanlığa yeniden Orhan Erçelik seçildi.

Orhan Erçelik kongrenin son günü delegelerin eleştirilerini cevaplarken yaptığı konuşmada, Tes-İş olarak 1977'den bu yana önemli gelişmeler kaydettiklerini, ancak bunu yeterli görmediklerini söyledi.

Enerji işçilerinin en büyük örgütünün Genel Kuruluna katılmadığı için Enerji Bakanını şiddetle kınayan Erçelik, sendikacılıkta yeni yöntemler uygulamak zorunda olduklarını belirtti. Türk-İş'in de bugüne kadar eğitimde yetersiz kaldığını, bunu gidermek için çalıştıklarını vurgula-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Beşiktaş'ta bir eve baskın yapıldı: 2 ölü, 2 ağır yaralı

- İstanbul Bakırköy ve Gebze'de meydana gelen olaylarda ise bir polis ile bir mobilyacı öldürüldü.

İSTANBUL (ÖZEL)

BEŞİKTAŞ Ihlamur Deresindeki bir evi basan saldırganlar iki kişiyi öldürdüler, iki kişiyi de ağır yaraladılar. Olay sırasında evde bulunan bir kişi dolaba saklanarak ölümden kurtuldu.

Dün sabah saat 7.15 sıralarında Beşiktaş Ihlamur Deresi Altıntaş Sokak Çelik Apartmanı 2. katına baskın yapan saldırganlar evde kalmakta olanları taradılar. Baskın sırasında Yeşilköy Kargo Gümrük Müdür Muavini ve Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencisi Ömer Naci Bozyurt, Halkalı Gümrük Muhafaza Müdürlüğü memurlarından Alim Ulusoy olay yerinde öldüler. Olay sırasında Ahmet Kılıçarslan ve Serdar Öge ise ağır yaralanarak Şişli Hastanesine kaldırıldılar. Yine aynı evde misafir olarak kalan ve Bursa İmam Hatip Lisesi öğretmeni Hayri Pamukçu ise dolaba saklanarak ölümden kurtuldu.

Saldırganların kaçarken bıraktıkları bomba ise evde geniş hasara yol açtı.

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Beşiktaş'ta yapılan baskınlarda ölenlerden Alim Ulusoy. (Fotoğraf: Metin AKTAŞ)

Afganlı 7 milli güreşçi mücahitlere katıldı

- Olimpiyatlar için Moskova'ya gitmeden bir gün önce kaçtılar.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN milli güreş takımından yedi güreşçi Pakistan'a sığınarak Sovyet işgaline karşı mücadele eden Afganlı mücahitlere katıldılar.

Associated Press Ajansının haberine göre Pakistan'a sığınan yedi Afganlı güreşçi arasında milli güreş takımının kaptanı Necef Ali de bulunuyor.

Afganistan'ın Kurtuluşu İçin İslam İttifakı" adlı örgütün sözcüsü yaptığı açıklamada, güreşçilerin üç günlük bir yürüyüşten sonra Peşaver kentine ulaştıklarını belirtti ve Necef Ali'nin uluslararası yarışmalarda büyük başarılar kazanan bir güreşçi olduğunu hatırlattı.

Necef Ali, kendisinin "Cemiyet-i İslami" örgütünün üyesi olduğunu, bu bakımdan Afganistan'da yönetimi ellerinde bulunduran sorumluların kendilerinden çekindiklerini ve olimpiyatlara hazırlanma sırasında bile kendilerine özel bir antrenman kampı ayrıldığını bildirdi. Necef Ali, bu arada Karmel'in yardımcısı Ali Keşmant'ın "Moskova'da

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

BAŞYAZI

MHP Koruyucularının Mantığı

Doğu Perinçek

MHP'yi biraz da mahçup bir şekilde koruyanların kalkan olarak kullandıkları son fikir şudur: "Bu partiyi bir olgu olarak kabul etmek zorundayız, çünkü bir milyon oy almaktadır."

"Bir milyon oy almaktadır", öyleyse Kahramanmaraş'ta yüzlerce yurttaşımızın kanına girebilir, Çorum'da yirmi yurttaşımızı katledebilir, Tokat'ı, Elazığ'ı, Amasya'yı, Erzincan'ı vb. birbirine katabilir!

Bir milyon oy almaktadır, öyleyse yobazlığı ayağa kaldırabilir, Atatürk düşmanlığı yapabilir. Osmanlı Ortaçağını diriltebilir!

Bir milyon oy almaktadır, öyleyse şovenizm kışkırtabilir, dostluğuna her zamandan fazla ihtiyacımız olan İran, Irak, Yunanistan, Yugoslavya gibi ülkelere karşı düşmanlık yayabilir!

Bir milyon oy aldığı için, MHP'yi sinemize

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Zimbabve hükümeti, Sovyetler Birliği'nin elçilik açmasına izin vermiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ZİMBABVE Maliye Bakanı, Sovyetler Birliği bazı konularda söz vermedikçe, Moskova'nın Salisbury'de elçilik açmasına izin verilmeyeceğini açıkladı.

Zimbabve Maliye Bakanı, Sovyetler Birliği'nin Zimbabve'de bir kabile şefini desteklediğini ve birliği bozduğunu belirtti.

Haberi veren BBC muhabiri, Maliye Bakanının sözünü ettiği kabile şefinin, Rusların öteden beri destekledikleri ZAPU örgütünün Başkanı Nkomo olduğunu kaydetti.

Hatırlanacağı üzere son zamanlarda ZAPU örgütüne bağlı gerillalar ülkenin batısında silahlı eylemler ve soygunlar düzenlemeye başlamışlardı. Zimbabve'nin Başbakanı Mugabe de asilerin hükümetini baltalamayı amaçladıklarını ve kargaşalığın üstüne yürüneceğini açıklamıştı.

Devrimci ağabey-kardeş tartışması

Bir mektup ve bir olay

Devrimci ağabey, kardeş tartışmasıyla ilgili bir devrimci kadın arkadaşın görüşünü yayınlarken, kardeşleri tarafından eleştirilen ağabeylerin de görüşlerini belirtmelerini diliyoruz.

Ankaradan F.Z:

«Ağabeyim güya devrimci ne biçim devrimci ise, benim de devrimci olmama karşı çıkıyor»

Türkiye'de bütün genç kızların sorunudur bu. Ağabeylerin baskısı. Ağabeylerin kızkardeşleri üzerindeki feodal hakimiyeti öyle kuvvetlidir ki, pek çok ailede anne babanın otoritesinin bile üzerindedir. Ben çocukken, ne çocuğu, üniversitede okurken bile, bir arkadaşıma ya da bir sinemaya gideceğim vakit annemden babamdan değil de, ağabeyimden izim alırdım.

Devrimcilik hepimizin pek çok gerici yanını törpülemiştir. Birçok alışkanlıklarımızı, kötü huylarımızı terketmişizdir. Ama devrimcilik toplumdan soyut, Türkiye'den soyut bir şey değil ki. Ve feodalizm, feodal ideoloji öyle bir kambur ki sırtımızda, gerçekten çok güçlü bir mücadele gerektiriyor.

Bizim devrimci erkek arkadaşlarımız, kendileri çok fedakar oldukları halde, devrimci mücadelede son derece kararlı davrandıkları, her görevi büyük bir istek ve sorumlulukla üstlendikleri halde kızkardeşlerine ya da hanımlarına kıyamıyorlar. Kıyamamaktan da öte, ağabeylik sultasını kullanarak "men ediyorlar". Bu men etme çeşitli seviyelerde oluyor. Bir tanesi, devrimci olmasını önlüyor. Başka biri fikren devrimci ol, ama işin içine çok fazla girme diyor. Devrimci harekete yardım et, ama bütün hayatını verme diyor. Eve geç kalma, vs vs.

Hepsi feodalizmin ta kendisi. Ve mutlaka mücadele edilmeli. Devrimciler çok üstün niteliklerine rağmen, bu gerici ideolojiden kurtulmadıkça bizce iyi bir devrimci sayılamazlar.

Ve bir haber

Şimdi aktaracağımız olay ise her gün gazetelere yansıyan yaşanmış gerçeklerden bir tanesi. Ağabeylerin kardeşleri üzerinde hak iddialarının belki en aşırı örneği ama iddia ediş bu noktaya kadar vardırılmasa da üzerinde düşünülmeye değer bizce.

Kocasını aldatan kardeşimi aile meclisi kurup ölümle cezalandırdı

"Ayşe Özmen adındaki kadın bir süre önce anlaşamadığı kocasını terkederek bir başkasıyla birlikte yaşamaya başladı. Kısa bir süre önce bir de çocuğu olan Ayşe Özmen'in bahçelievler Haznedar Sokaktaki evine 21 Haziran günü ağabeyi Ahmet Nasih Özmen ile amca oğulları Arap ve Mehmet Sait Özmen geldiler. Evde bir mahkeme kuran aile meclisi genç kadını ölüme mahkum etti. Ayşe Özmen'i öldüren aile meclisi üyeleri genç kadını daha sonra Ataköy 5. kısımdaki çöplüğe gömdüler.

"Ayşe Özmen'in ortadan kaybolması üzerine harekete geçen cinayet masası ekipleri yaptıkları araştırmadan sonra korkunç cinayeti çözdüler. Önceki gün gözaltına alınan ağabey Ahmet Nasih Özmen polisleri kızkardeşinin cesedinin bulunduğu çöplüğe götürdü. Cesedi çöpler arasından çıkarılan genç kadın morga kaldırıldı. Yetkililer soruşturmanın sürdüğünü kaçan iki amca oğlunun arandığını belirttiler."

Mektuplarınızı Aydınlık gazetesi Aydınlık Meclisi köşesine bekleriz.

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Egirdir — 27.6.1980– EGİRDİR

Bu yıl elma ürünü sevindirici değil

İlçemiz merkezine bağlı kasaba ve köylerinde hemşehrilerin başlıca geçim kaynağı haline gelen elmacılıkla ilgili bakım çalışmalarının yoğunlaştığı bugünlerde ağaçlarda meydana gelen haziran ayı dökümü nedeniyle bu yıl elma ürününün geçen yıllara oranla az olduğunu ileri sürdüler. Yetiştiriciler bu yıl elde edecekleri ürünü değer fiyattan satmakta kararlı olduklarını söylemektedirler.

Üreticilerimiz tarafından geçen yıl elde edilen Starking ve Golden cinsi elmanın kilosunun toplama mevsiminde bahçede teslim kilosunun 10 ila 17 lira arasında, soğuk hava deposuna konan elmaların da 1980 yılı Nisan ayı içerisinde kilosunun 27 liradan alıcı bulduğunu ifade eden elma müstahsili, bu yıl fiyatın iki kat olması gerektiğini söylemektedir.

HALKCI — 21.6.1980– YALVAÇ

Demirel hükümetinin zamları yaşamı etkiledi

14 Ekim seçimlerinden sonra işbaşına gelen Demirel azınlık hükümetinin ekonomik önlemler diye almaya çalıştığı ve sürekli olarak zamlara yeni zamlar eklendiği bir ortamda halkımızın yaşamı önemli ölçüde etkilenmiştir.

Göreve başlarken çeşitli vaatler veren ve halkımıza huzur ve güvenlik getireceğini söyleyen Demirel'in azınlık hükümeti zamanında anarşinin daha önceki yıllara göre 5 kat artarak masum canlar aldığı, buna göre de hayat pahalılığının da kat kat arttığı son günlerde yapılan yeni devalüasyonlar ve zamlarla halkımız artık yaşayamaz duruma gelmiştir.

yenice — 21.6.1980– YENICE

Devrek yolunda genişletme yapılmalıdır

Genişletilmeden asfaltlanması yapılacak Devrek yolunun ileride birçok trafik kazasına neden olacağı ileri sürüldü.

Bilindiği gibi bir süre önce başlayan bu yoldaki stabilize çalışmalar yüzünden, zaten dar olan yol daha da daralmış ve yer yer kasisler, hendekler oluşmuştu. Şu anda ulaşıma zor geçit veren yoldaki, meyillerin ve kasislerin şimdiden trafik kazalarına yol açtığı gözleniyor.

Yeniceli nakliyatçılar yolun bu şekilde yapılmasının yarar değil zarar getireceğini öne sürerek, yolda genişletme çalışmalarından sonra asfalt yapılmasını istediler.

düşünce dünyası

MOSKOVA YOLUNDA BİR İSTASYON «UDG»

Ramazan Duran
(TİKP Merkez Komitesi üyesi)

ŞUBAT 1980 tarihinde, Jina Nu Yayınları, UDG (Kürdistan Ulusal Demokratik Güçbirliği) isimli bir deklarasyon yayınladı. Deklarasyonu imzalayan; DDKD (Şıvancılar), DHKD (Özgürlük Yolu), KUK (Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları) adlı örgütlerdir.

Deklarasyonun imzalanmasında başı çeken DDKD (Şıvancıların) son günlerde bölgeye, özellikle Diyarbakır'a hakim olmak için yarattığı yeni saldırıları yaşadık. 24 Aralık 1979 olaylarından sonra dağıtılan bir bildiri bahane edilerek gençlik içinde güçleri olan Dev-Yol saldırı hedefi seçilmişti. Okullarda, öğrencilerin kaldığı pansiyon ve yurtlarda, devam ettikleri kahvelerde çatışmalar oldu. Bir kısım öğrenciler yaralandılar.

Bilindiği gibi deklarasyon imzalandıktan hemen sonra UDG, Apocularla çatışmaya girmişti. Diyarbakır, Kızıltepe, Derik, Ceylanpınar ve daha birçok yerde UDG, Apocularla çatıştı. Basına yansıyan kadarıyla bile ölü, yaralı sayısı hayli kabarıktı.

UDG (Kürdistan Ulusal Demokratik Güçbirliği) nedir? Deklarasyonun imzalandığı şartlar nasıldır, neyi amaçlamaktadır? Bu yazımızda bunları izah etmeye çalışacağız.

Deklarasyonu yaratan şartlar

Son iki yıldır sosyal-emperyalistler bölgedeki faaliyetlerini artırdılar. Bölge üzerinde yoğunlaştılar. Bölge üzerinde oynamayı esas aldılar. Kargaşalığı artırmak, milli birliği zayıflatmak, bölünmüş bir Türkiye tablosu yaratmak, böylelikle müdahalesine zemin hazırlamak için ayrılıkçılık üzerinde oynuyorlar.

Hatırlayacağımız gibi daha önce Mardin mağaralarında 447 roket ele geçirildi. 40.000 Klaşinkof Türkiye'ye sokulup dağıtıldı. Talabani askerleriyle gelip Hakkari'nin köylerini bastı ve köylülerle çatıştı. Bunlar daha önce basında yer aldı.

Deklarasyonun Afganistan işgalinin hemen sonrasında imzalanması tesadüfi değildir. Afganistan işgalinin Rusya'nın emperyalist karakterini sergilemesi ve pervasız tutumu uşaklarını zor durumda bıraktı. Bölgenin özelliklerinden dolayı açıkça Rusya'nın propagandasını yapamaz hale getirdi. "Ulusal bağımsızlık", "sosyal devrim", "anti-sömürgeci birlik" demagojisiyle etkiledikleri taraftarlarının tepkisini yumuşatabilmek, halkın, devrimcilerin birliği isteğini gerçekleştirdiklerini göstermek çabasıyla Rusya'nın saldırganlığına bağlı olarak bu yola başvurdular. Rusya'ya bağlılıklarını demagoji ile gizlediler.

Yayınlanan deklarasyon Rusya'ya bağlılığını şöyle ifade ediyor: "Sosyalist sistem, ulusal kurtuluş hareketleri ve uluslararası işçi sınıfı hareketi, dünya devrimci sürecine yön veren üç başlıca gücü oluşturuyorlar." (UDG Sayfa 9)

Deklarasyonu imzalayanlar Rusya'ya bağlı bir Kürt devleti, sömürge bir Kürt devleti tasarlayarak yola çıktıkları için direnen Afgan gerillalarına saldırıyor ve oradaki Taraki, Amin, Karmel silsilesini savunuyorlar.

Afganistan işgalinin Demirel hükümeti tarafından protesto edilmesi bunlarda Rusya'nın Türkiye üzerindeki yıkıcı faaliyetlerine darbe vuracağı endişesi yarattı. Bunu şöyle ifade ediyorlar: "İran ve Afganistan'daki gelişmelerle büyük bir darbe yiyen emperyalist güçler şimdi Ortadoğu'da tutunabilmek, eski konumlarını kazanabilmek için Türkiye'ye daha da önem vermeye başladılar." (UDG S. 7)

Deklarasyonu Rusya tezgahlamıştır

Bu deklarasyon DDKD'nin platformunda imzalanmıştır. Bölgede beşinci kol durumunda olan revizyonist örgüt DDKD'dir. Deklarasyonun imzalanmasında, önceki olaylar sonrasındaki gelişmeler UDG'nin Moskova yolunda bir istasyon olduğunu göstermiştir. Deklarasyondan önce birbirlerine "revizyonist, reformcu, anti-Sovyetik, milliyetçi" v.s. sözlerle suçlamalarda bulunuyorlardı. Birçok meselelerde farklı tahliller yapıyorlardı. KUK, Barzani'yi milli önder olarak, DDKD ise, Amerikancı olarak değerlendiriyordu. DHKD, KUK ve DDKD'nin Kürt burjuvazisinin ve toprak ağalarını temsil ettiklerini söylüyorlardı. KUK, DDKD'ye revizyonist, DHKD'ye ise reformist diyordu, v.b.

Deklarasyon imzalandıktan sonra DDKD, KUK'u Apoculara karşı kullanmış, maceracı bir çizgiye çekmiş ve bugün safdışı bırakmıştır. Onların deyimiyle, ihanet etmiştir. Ve Rusyacı olduğu herkes tarafından bilinen İGD, TSİP gibi akımlarla ortaklık hazırlığı içindedir. DDKD'nin bugün geldiği nokta TKP önderliğini kabullenmesidir. Bunu 3 Haziranda dağıttıkları bildiride "İşçi sınıfının ideolojik politik önderliğinde.." diye kendileri de artık ifade ediyorlar.

DDKD temkinli bir çizgi izlemektedir. Kesin sonuç alacağı, başarı kazanacağı eylemler yapmaktadır. Diğer akımları kullanarak, ürünlerini kendisi toplamaktadır.

DDKD'nin bu iki yüzlü tutumu Sıkıyönetimi de etkilemektedir. Sıkıyönetim yetkilileri "DDKD'lilerin saldırısından dolayı can güvenliklerinin olmadığını" söyleyen öğrencilere "DDKD saldırmaz, barışçıdır..." diyebilmektedir. Gerçek, Sıkıyönetim yetkililerinin söylediklerinin tersinedir. Deklarasyon imzalandıktan hemen sonra Diyarbakır Eğitim Enstitüsünde Fahrettin Gökçenay ve Yaşar Yılmaz'ın, Fen Fakültesinde Tektekin Tekdal'ın DDKD'liler tarafından öldürüldüğü herkes tarafından bilinmektedir. Bu örnekler çoğaltılabilir.

Görüldüğü gibi DDKD barışçı değil, saldırgandır. Rusyacıdır ve diğer akımları da maşa olarak kullanmaktadır. Bu bakımdan Sıkıyönetimin tutumu yanlış ve yüzeyseldir.

Neden önce UDG

Önce UDG gibi bir ortaklıkkurmaları tamamen bu akımların durumundandır. DDKD, KUK'un durumunu dikkate alarak onu kendi platformuna çekebilmek için UDG mevzisini önlerine koydu, yörüngesine çekti. Apocular ile çatışmada kullandı. Bu gün varılan noktada DDKD'nin maşa olarak kullandığı KUK, özellikle Diyarbakır'da önemli darbeler yemiş, gücünü kaybetmiştir. Kızıltepe, Derik gibi yerlerde de epeyce adamı vurulmuş, ya da tutuklanmıştır. Bu çatışmalarda Apocular da önemli darbeler yemişlerdir. Özgürlük Yolu Sıkıyönetimden yediği darbelerle etkisiz bir hale getirilmiştir. DDKD'nin istediği de budur. Bunun üzerine DDKD, beşinci kol kuvvetlerle ortak hareket etmesinin zemininin yaratıldığını 3 Haziranda dağıttıkları bildiride "ilerici, yurtsever, devrimci örgütler (DDKD, Özgürlük Yolu, İGD, TSİP)" diye belirterek bunu kamuoyuna duyurmuştur.

Sonuç

Vietnam, Laos, Kamboçya, Güney Yemen, Afganistan ve dünyanın her yerinde olduğu gibi bağımsızlığa kavuşabilmek de, bağımsızlığı koruyabilmek de, devrim yapmak da, devrimi korumak da cephesini Rusya'ya dönmekle mümkündür. Cephesini Rusya'ya dönmeden, ne devrim yapılabilir, ne bağımsızlığa kavuşabilinir, ne de devrim korunabilir.

Türkiye halkı tecrübelidir. Revizyonistlerin sahtekarlığına kanmamıştır ve UDG demagojisi tutmamıştır. İki milliyetten halkımızın kuracağı sımsıkı birlik, revizyonistlerin yeni demagojilerini de alt edecektir.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İlticacılardan iltica etmek isteyenlere açık mektup

GÖRÜNÜŞE ALDANMAYIN İLTİCACILIK ZORDUR

● ÖZELLİKLE TÜRKİYE'DEN, PAKİSTAN'DAN, HİNDİSTAN'DAN, AFGANİSTAN'DAN ALMANYA'YA GELİP SIĞINMA HAKKI İSTEYEN YABANCILAR ÇALIŞTIRILIYOR. İNŞAATLARDA KAÇAK OLARAK ÇALIŞTIRILIYORLAR. AYNI ZAMANDA BASKI VE ANGARYA YAPILIYOR. İLTİCACI VATANDAŞLARIMIZ HAKLARINI ARADIĞI ZAMAN İNŞAAT PATRONLARI ŞU CEVABI VERİYORLAR: "BURADA ÇALIŞMAK ZORUNDASINIZ. ÇÜNKÜ SİZLER İLTİCACISINIZ". ESİR GİBİ ÇALIŞTIRILIYORLAR'

Türkiye'yi terk edip Almanya'ya giden binlerce vatandaşımız vardır. Bu vatandaşlarımızın yarıdan fazlası Türkiye'de çeşitli siyasi olaylardan ve can güvenliği olmadığından, bir kısmı ise Türkiye'deki enflasyon, ekonomik krizden dolayı Almanya'dan sığınma hakkı istemişler. Bu vatandaşlarımız Almanya'yı bir kurtuluş olarak düşünerek iltica etmişler ve Türkiye'den büyük bir turist göçü başlamıştır. Almanya'da bir yıldan bu yana yüz bini aşan ilticacı vatandaşlarımız vardır. Bu vatandaşlarımız çeşitli sorunlarla başbaşa, kendi kaderine terk edilmiştir.

İNŞAAT KISMINDA ÇALIŞAN İLTİCACILARIN IZDIRAPLARI

Almanya'da inşaat patronları bir ilticacı avına çıkmışlar. Niçin? Çünkü ilticacı vatandaşlarımız Almanya'da en ucuz, en düşük ücretlerle çalışıyorlar. Bu inşaat kısmında çalışan ilticacı vatandaşlarımız her gün tehlikeli işlerde çalıştırılıyor ve her an ölümle başbaşa kalıyorlar. İnşaat kısımlarında Alman verliler çalışmıyorlar. Özellikle Türkiye'den, Pakistan'dan, Hindistan'dan, Afganistan'dan Almanya'ya gelip sığınma hakkı isteyen yabancılar çalıştırılıyor. Birçok inşaatlarda kaçak olarak çalıştırılıyorlar.

Aynı zamanda baskı ve angarya yapılıyor. İlticacı vatandaşlarımız haklarını aradığı zaman inşaat patronları şu cevabı veriyorlar: "Burada çalışmak zorundasınız. Çünkü sizler ilticacısınız." Esir gibi çalıştırılıyorlar ilticacı vatandaşlarımızı. Sosyal haklarından yoksunlar.

İLTİCACI VATANDAŞLARIMIZIN YATACAK YERLERİ

İlticacı vatandaşlarımıza Almanya'nın birçok eyaletinde ev vermiyorlar. Bu vatandaşlarımız en zor şartlarda çalıştırılırken akşam dinlenmesi ve rahatça uyuması için binbir sorunla karşı karşıya, ilticacı vatandaşlarımız istasyon salonlarında ve duvar diplerinde uyuyorlar. Çeşitli hastalıklarla karşı karşıyalar. Hele evli olup da ailesini beraberinde getirenler daha da büyük güçlüklerle karşı karşıya. Ev bulabilen vatandaşlarımız da en kötü odalara yüksek fiyatlarla kira ödüyorlar.

ALMANYA'DA İLTİCA KAMPLARI

Altı aydan bu yana iş bulamayan ilticacı vatandaşlarımız için şimdi de kamplar açmışlar, vatandaşlarımızı bu kamplarda bekletiyorlar. İşte ilticacı vatandaşlarımız bu kamplara doldurulup bekletiliyor. Üç ay süresi doldu mu da yurtdışı ediliyorlar. Türkiye'den her gelen vatandaşımız ineğini satmış ve faizli para ile borç ederek gelmiştir. Kampta kalan vatandaşlarımız bitmez tükenmez sorunlarla başbaşa bırakılmıştır. Bu iltica kamplarında duranların dışarı çıkması yasaktır. Gözetim altında tutuluyorlar. Görülmemiş insanlık dışı durumlar vardır.

AĞIR SANAYİDE ÇALIŞANLARIN DURUMU

Demir döküm fabrikaları ve metal fabrikalarında çalışan binlerce ilticacı vatandaş vardır. Yine bu ağır sanayilerde çoğunluğu ilticacılar oluşturuyor. Bu fabrikaların içinde çalışanlar oksijen maskeleri takmaktadır. Çünkü içi havasızdır. En zor olan, döküm kısımları çok sıcaktır. Yüzlerce ilticacı vatandaşımızın elleri buralarda yanmaktadır. Buralarda Almanlar çalışmazlar, bu fabrikada çalışan Alman işçileri ilticacılarla da aynı parayı almazlar. En zor ve en tehlikeli yerde çalışmasına karşın ilticacı vatandaşlarımız Alman işçilerinin ücretinin yarısı kadar bile ücret alamıyorlar. Burada çalışan ilticacı arkadaşlarımızın çoğu iki ya da üç ay çalışıyor. Ondan sonra da hastalanıyor.

İLTİCACILARIN DİL SORUNU

İlticacı vatandaşlarımızın bir de dil sorunu var. Bazı ilticacı vatandaşlarımız oturum izni almalarına rağmen boş zamanlarında şehrin içerisinde dolaşırken Alman polisleri çoğu kez bu vatandaşları alıp polis karakollarında bekletiyor. İlticacı vatandaşlar dil bilmediği için dertlerini anlatamıyorlar, bu yüzden iki üç gün bekletiliyor sonra bırakılıyorlar. İlticacı vatandaşlarımız dil bilmediklerinden işyerlerinde de büyük güçlükler ve zorluklar çekiyorlar.

B. Almanya'dan
Bir Grup İlticacı

Bu hükümetin yıkılması gerekir

Sizlere bu hükümet konusundaki düşüncemi iletmek istedim.

Bence artık Demirel hükümetinin yıkılması gerekir. Çünkü Demirel MC deneylerinden hiç ders çıkarmamıştır. Öyle ki, Faik Türün'ü Cumhurbaşkanı adayı göstermeye cüret edebiliyor.

Demirel hükümeti yıkılmalıdır. Çünkü Demirel hükümeti MHP'yi koruma tutumunda ısrar etmekle kalmayıp, devlet terörünü de kendisine politika yapmıştır. Ekonomik krizin yükünü de IMF'nin emriyle tümden halkın sırtına yıkmaktadır. Bir de Anayasaya karşı saldırıya girişmiştir.

Demirel hükümeti bu gidişatıyla Rusya'nın ülkemizi bölme tutumuna zemin hazırlamaktadır. Demirel hükümetinin yönetimi altında ne Rusya'ya karşı ülkemizin bağımsızlığı savunulabilir, ne de halkın Rusya'ya karşı birleştirilmesi sağlanabilir. Bu bakımdan da, bu hükümetin yıkılması gerekir.

Bence parti bu konuda kesin tavır almalı. Bu hükümetin yıkılması gerektiği propagandasını açıkça yapmalıdır ve bunun gerçekleşmesi için çaba sarfetmelidir. Ayrıca bu, Milli Birleşik Cephe Hükümeti kurulması gerektiği propagandası ile birlikte yapılmalıdır.

Böylece, hem Rusyacıların ve maceracıların Demirel hükümetinin halkı hedef alan tutumunu kendi lehlerine istismar ederek güç toplamaya girişmelerinin önüne engel dikilmiş olunur hem de Milli Birlik Hükümeti siyaseti kitlelere somut olarak propaganda edilmiş olunur.

Niğde'den M.N.Ç

Ortaokulu dışarıdan bitirme hakkı neden bize de tanınmıyor

Çemişkezek ilçesinde ortaokulu dışardan bitirmek için müracaat etmiştik. Müracaatımız kabul ediliyor. Ne var ki imtihana gireceğimiz saat, yani 23 Haziran 1980 günü imtihanların iptal edildiğini asılan ilanla öğrendik.

İmtihanın iptali üzerine durumu okul yöneticilerine sorduk, neden iptal edildi diye. İdareciler imtihanın bir telefon emri ile iptal edildiğini söylediler.

Dışarıdan bitirmelere katılan 20 kişi idik. Gece gündüz demeden çalıştık. Herkese tanınan bu hak neden bizlere yasaklanıyor. Usulsüz imtihanların olduğu söyleniyor. Fakat Çemişkezek Lisesinin açılışı 10 yıldan fazla olmasına rağmen, hariçten bitirme 10 kişiyi bulmamıştır. Usulsüzlük bunun neresindedir. Kıymetli okuyucularımız işte bizlere böyle ceza vermektedirler. Bu durumu kınıyoruz, sizlerin de kınamanızı bekliyoruz.

Bir Okuyucu

Sağlık emekçilerinin durumu ve Sağlık-İş'in mücadele anlayışı

Türkiye işçi sınıfının çektiği sıkıntı her gün biraz daha artmaktadır. Peşpeşe patlayan zamlar geçen toplu iş sözleşmelerinin pabucunu dama atmış, hayat pahalılığı yüzde yüz artmıştır. Bu yetmezmiş gibi işverenler işçilerin temel haklarına saldırıya geçmişlerdir. İşçi sınıfının elini kolunu bağlamak, sömürüyü ve sefaleti biraz daha katmerleştirmektir bunun adı..

İşçi sınıfının aleyhine olan bu genel gelişmeden en fazla etkilenen iş kolu sağlık iş koludur. Grevsizliğe dayatılarak imzalanmış bir toplu iş sözleşmesinin getirdiği kısıtlı haklar değerini çoktan yitirmiş, açlıktan ölmeye bırakmıştır. Diğer iş kolları ise bu farkı gelecek toplusözleşmede belli bir sıçramayla kapatmak niyetindedir.

Bütün bu sıkıntı işçi sınıfının bütününde görülürken, işverenler işçilerin son lokmasına da göz dikerken, sağlık iş kolundaki Tüm-Has-İş Sendikası bütün olumsuzlukları Sağlık-İş'e yüklemek isteyerek taraftar toplamaya çalışmaktadır. Böylesine bilinçli bir körlükle meselelere bakan, işine gelmediği için böyle yorumlayan bir anlayış, sağlık emekçilerine oynayacağı oyunun hazırlıklarını yapıyor şimdiden.. Şunu cümle alem biliyor ki, bir yıl içinde beklenmeyen boyutlara ulaşan devalüasyon hiç bir sendikanın aldığı hakta hal bırakmamıştır.

Gelelim bu koşullarda Sağlık-İş Genel Merkezinin anlayışına. Genel Başkan Mustafa Başoğlu Parlamentoda önemli bir kürsüye sahiptir. Kolay kolay hiç bir sendika başkanının ele geçiremeyeceği kürsü. Bu mevkiyi Başoğlu sağlık işçilerinin yararına ve temel haklarını almaya kullanmalıdır. Grev hakkı olmayan sendikalar için önergeler hazırlamalı, çalışmalar yapmalıdır. Bir yandan da tabandan destek istemeli, mücadeleyi değerlendirmelidir. Böyle derken burada bir durak yapıp; Mustafa Başoğlu'nun grev hakkı için Parlamentoda mücadeleyi aşırı solculuk saydığı rivayet olunur. Bu rivayete göre sosyal-demokratların hakim olduğu şubelerin sıkıştırmalarını hoş karşılamadığı da vakidir. Bu anlayışla nereye varılır? Ancak geriye götüren bir anlayıştır. Böyle bir tutumla ne en tehlikeli emperyalistin uşağına karşı mücadele verilir, ne de hak almada adım atılır. Gitgide bu anlayış Türkiye işçi sınıfının haklarının değerini bilmeyenlerin tutumuyla denk düşer. İşçi kesiminde yaratacağı etki açısından konuşmak biraz erken olsa da Sağlık-İş kendine çeki düzen vermek zorundadır. Geçmişte olanlardan ders çıkarılmalı, sahip olduğu gücün de kıymetini bilmelidir. Bunu ispatlamanın yolu da bugün sefalet içinde olan sağlık işçilerinin mücadelesine önderlikten geçer...

Ramazan ÇAKIROĞLU

Köyişleri Bakanına açık mektup

İlkbaharda meydana gelen seller neticesinde Pülümür'ün köylerle olan bağlantısı kesilmişti . Seller köy yollarını ve köprülerini götürmüştü. Bu durum biz köylüleri mağdur etmişti.

Ilçemize gelen Köyişleri Bakanı köy yollarının kısa zamanda yapılacağını söylemişti. Fakat şimdiye kadar köy yolları yapılmadı. Yalnız müteahhitler için yol yapıldı. Müteahhit, kendi odunlarını getirmek için odunların olduğu yere kadar iki yol yaptırdı. Hem de devletin dozerleriyle. Fakat yol bir kilometre ötedeki köylere götürülmedi.

Peki bu yapılan partizanlık değil midir? Acaba biz TC. vatandaşı değil miyiz? Müteahhit için özel yol yapılıyor. Odunlardan bir kilometre ötedeki köyümüze yol getirilmiyor. Bu haksızlık ortadan kaldırılmalıdır. Bütün çevre köylerin yolları yapılmalıdır.

Pülümür, Beğendik köyü Muhtarı
Hıdır DEMİRTAŞ

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

İstanbul'da silah ruhsatı almak için 10 günde 40 bin kişi müracaat etti...

- Yapılmakta olan ruhsat işlemleri ikinci bir emre kadar durduruldu.
- Ruhsat almaya hak kazananlar, silahlarını ancak Ankara'dan alabilecekler.

İSTANBUL(GHA)

İSTANBUL'da son 10 gün içinde silah ruhsatı almak için 40 bin kişinin müracaat ettiği açıklandı.

Kapsamı genişletilen yeni Ateşli Silahlar Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra İstanbulda silah almak için müracaat edenlerin sayısında kısa zamanda büyük artış olduğu yetkililer tarafından belirdildi.

RUHSAT SAHİPLERİ SİLAHLARINI ANCAK ANKARA'DAN ALABİLECEKLER

Yeni yönetmeliğe göre silah ruhsatı almaya hak kazananların silahlarını Ankara'dan alabilecekleri, Makine Kimya Endüstri Kurumu yetkilileri tarafından belirtildi. Bu konu hakkında kurum yetkilileri şu bilgiyi verdiler.

"Ruhsat sapihlerine verilecek tabancalar için 18 bin 750 lira alınacaktır. Buna bir de bin lira mermi parası ilave edilecektir. İstanbul'dan belgelerini getiren kişilerin ruhsatlarının fotokopilerini alıp, evraklarını Ankara'ya havale edeceğiz. Bilindiği gibi Sıkıyönetim Komutanlığı İstanbul'da silah satışını yasaklamıştır.

HUA GUOFENG — JİMMY CARTER

Hua Guofeng'le Carter Tokyo'da görüşecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BİRLEŞİK Amerika Başkanı Jimmy Carter'ın, Japonya Başbakanı Masayosi Ohira'nın yarın yapılacak cenaze törenine katılmak üzere gideceği Tokyo'da Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı Hua Guofeng'le görüşeceği açıklandı.

Beyaz Saraydan yapılan açıklamada, Başbakan Carter'ın Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı Hua ile cenaze töreninden sonra perşembe günü biraraya gelecekleri belirtildi.

Başkan Carter'ın Hua ile yapacağı görüşmede Birleşik Amerika ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında gelişen dostluk ilişkelerinin ele alınacağı bildirildi.

Reuter ajansı, görüşmede ayrıca Sovyetler Birliğinin Afganistan'ı işgali ve Asya kıtasındaki gelişmelerinde ele alınacağı haber veriliyor.

ABD Dışişleri Bakanlığının bir yetkilisi:

«Türkiye'de ordu siyasete müdahale etmez»

- Reuter ajansına bir demeç veren ABD'li yetkili anarşinin Türkiye'deki istikrarı tehdit etmediğini ileri sürdü.
- "Türkiye sorunların üstesinden gelebilir."

LONDRA (AA/REUTER)

AMERİKAN Dışişleri Bakanlığının bir yetkilisi Türkiye'ye ilişkin görüşlerini açıklarken, "Anarşinin ülkedeki istikrarı tehdit etmediğini" ve "Amerika'nın Türkiye'nin bir iç savaşın eşiğinde olduğuna inanmadığını" söyledi. Reuter ajansının Ankara'daki muhabiri Phil Davidson'un bir haberine göre, ABD'li yetkili görüşlerini şöyle açıkladı: "Türkiye'nin Avrupa'nın hasta adamı olduğu yolundaki sözler safsatadan ibarettir. Sorunlar gerçekten ciddidir, ancak Türklerin üstesinden gelemeyecekleri kadar değil..."

Batı dünyasının Türkiye'yi yalnız bırakmayacağını da sözlerine ekleyen ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, Türkiye'nin İran ve Afganistan olaylarından sonra daha fazla önem kazandığını belirtti. Türkiye'de ordunun siyasete karışmak gibi bir niyeti olmadığına inandığını belirten ABD'li yetkili, hükümetin Parlamentoda güvenoyu aldıktan sonra ekonomik önlemleri daha kararlı bir şekilde uygulayabileceğini söyledi.

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

SCHMİDT

GISCARD D'ESTAİNG

Giscard d'Estaing Batı Almanya'da

Giscard ve Schmidt, Moskova'ya karşı tutum saptayacak

- Schmidt: "Batı ittifakı, ABD'yi Rusya ile görüşmeye ikna etmeli'

PARİS/BONN (AJANSLAR)

FRANSA Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing Alman Başbakanı Helmut Schmidt ile resmi görüşmelerde bulunmak üzere Batı Almanya'ya gitti. 5 gün süreceği açıklanan ziyaret sırasında iki lider özellikle "Avrupa'nın uluslararası alandaki konumu" sorununu değerlendirecekler. Aralarında Başbakan Raymond Barre da olmak üzere Fransız Bakanlar Kurulundan 10 üye Devlet Başkanı Giscard d'Estaing'e eşlik ediyor.

Fransız Devlet Başkanının, Schmidt'in yanı sıra Alman muhalefet lideri Franz Joseph Strauss ile de bir görüşme yapması bekleniyor.

İki liderin daha sonra Bonn'da 36. Fransız-Alman zirvesinde bir araya gelecekleri öğrenildi. Zirvede, ikili ilişkilerin yanı sıra Sovyetler Birliği'ne karşı tutum, Avrupa füzeleri ve diğer uluslararası sorunlar tartışılacak.

Öte yandan, Federal Almanya

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Ruslar, Libya Çölünde nükleer deneme yapmaya hazırlanıyor

BEYRUT(ÖZEL)

MISIR'dan yayın yapan "Arapların Sesi" Radyosu dünkü haber bülteninde, Sovyetler Birliği'nin Libya çölünde nükleer denemeler yapmak üzere faaliyetlerini yoğunlaştırdığını bildirdi. Habere göre Sovyetler Birliği, Libya yönetiminin de onayını aldıktan sonra Mısır-Libya sınırına çok sayıda uzman gönderdi. Bu bölgede büyük tesislerin yapımına başlandığı gelen haberler arasında yer alıyor.

Öte yandan, aynı radyonun bir başka haberinde Sovyet askeri heyetinin Suriye yetkilileri ile görüşmeler yapmak üzere Şam'a gittiği açıklandı. "Arapların Sesi' Radyosu Sovyet askeri heyetinin Suriye Genelkurmay Başkanı Mustafa Tlass ile askeri yardım konusunda görüşmeler yaptığını bildirdi.

Gözlemciler, Kremlin'in uzun zamandan beri Suriye ile bir askeri yardımlaşma anlaşması imzalamak istendiğini hatırlatıyorlar.

Pakistan'da Şiiler, hükümet aleyhtarı bir gösteri düzenledi

İSLAMABAD (AA/AP)

PAKİSTAN'da askeri hükümetin yeni uygulamaya başladığı vergi yöntemini kabul etmeyen Şii mezhebinden bir grup gösterici önceki gün başkentte birçok resmi binanın önünde protesto eylemleri gerçekleştirdi.

Ellerinde çeşitli yaralayıcı aletler bulunan protestocuların çoğu davaları uğrunda ölmeye hazır olduklarını göstermek için kefen giydikleri görüldü.

Daha sonra, gece geç vakit protestoculara hitaben bir konuşma yapan Şii lider Müftü Cafer Hüseyin, Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül-Hak ile görüştüğünü ve kendisinin Şiilere karşı saygılı davranacağına dair söz aldığını söyledi.

Bu konuşma üzerine direniş sona erdi.

Olay, askeri yönetimin Pakistan bankalarında hesapları bulunanların hesaplarından yüzde 2.5 vergi alınmasından sonra başladı. Mezhep liderleri bu uygulamaya karşı çıkarak, zekatın gönüllü olarak verileceğini ve miktarının dini bir konsey tarafından saptanacağını belirtiyorlar.

Şiiler Pakistan'da azınlık bir mezhep oluşturuyor.

MHP'ye faşist diyen bir sendikacı hakkında soruşturma açıldı

- Demeci yayınlayan Gaziantep Özgür gazetesi sahibi hakkında soruşturma açıldı.

GAZİANTEP (ÖZEL)

MHP'ye "faşist" dediği için Oleyis Sendikası Bölge Saymanı Mehmet Ali Özelmacı ile demeci yayınlayan Gaziantep Özgür gazetesi sahibi Halil Zor hakkında Gaziantep Cumhuriyet Savcılığı soruşturma açarak ifadelerine başvurdu.

Güneydoğu Tarım Satış Birlikleri Kooperatiflerinde mart ayı içinde 750 kadrolu işçinin atılmak istenmesi üzerine şehirde doğabilecek olayların sorumlusu-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, Türkiye'nin 5-10 yıl içinde Sovyet tehdidi ile doğrudan karşı karşıya kalacağını söylüyor. (Fotoğraf :GHA-Fatoş ASLAN)

TİKP Genel Başkanı Güney Haber Ajansına demeç verdi

Perinçek: «Milli Birlik Hükümetinin kaçınılmaz olduğu ortaya çıkacaktır»

İSTANBUL (GHA)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, Türkiye'nin en önemli meselesinin güneye doğru sarkmakta olan Sovyetler Birliği'ni durdurmak olduğunu söyledi.

Sovyetler Birliği'nin yüksek bir sanayi, ileri bir teknoloji ve nitelikli bir insan gücüne sahip olan Avrupa'ya diz çökertmek amacıyla Ortadoğu'ya yüklendiğini kaydeden Doğu Perinçek bu sebeple Ortadoğu'ya ve Akdeniz'e iniş yolu üzerinde bulunan ülkemizin, önümüzdeki 5-10 yıl içerisinde Sovyet tehdidiyle doğrudan yüz yüze gelmek tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirtti.

Perinçek, Türkiye'nin kaderini bu gerçeğin

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Tez-Büro-İş Sendikası 1 Nolu Şube Başkanlığına Kenan Gürbüz seçildi

İşçiler Türk-İş'i "vurdumduymazlık"la eleştirdiler

ANKARA (ÖZEL)

TEZ Büro-İş Sendikasının 1 Nolu Şube Kongresi yapıldı. Kongrede söz alan işçiler Türk-İş'i sessiz kaldığı ve vurdumduymazlık içinde bulunduğu şeklinde eleştirdiler. Kongre sonucunda yapılan seçimlerde Başkanlığa Kenan Gürbüz seçilirken, Mustafa Suzan İdari Sekreterliğe, Burhanettin Öztürk de Mali Sekreterliğe getirildiler.

Kongrede söz alan bir Gima işçisi ile, Kooperatifler Genel Müdürlüğünden konuşmacılar, Bank-Sen'in bölücülüğüne karşı çıkarak "Tez Büro-İş ve Türk-İş bünyesinde birlik olunmalıdır" dediler. Maden Federasyonunda çalışanları temsilen konuşan bir işçi ise, eski Tez

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

TİKP'liler Altındağ'da saldırgan bir Halkın Kurtuluşçusunu yakaladı

ANKARA (ÖZEL)

ALTINDAĞ Plevne Mahallesinde bir süreden beri devam eden Halkın Kurtuluşu grubunun saldırıları sürüyor.

6 Temmuz Pazar akşamı saat 18.30'da Plevne Mahallesine gelen bir grup Halkın Kurtuluşçusunun korsan miting yaptılar, slogan atarak halkı da mitinge katmak istediler, ancak halk evlerinden çıkmayarak mitinge katılmadı. Bunun üzerine daha önce de saldırdıkları Seyfi Taylak'ın evini iki ayrı yönden kurşunlayarak kaçtılar. Polis olay yerine gelerek 20-25 kovan buldu. Zabıt tutarak gitti.

Olaydan sonra dışarı çıkan Seyfi Taylak'ın kardeşi Yavuz Taylak evlerini kurşunlayanlardan Turözünde oturan Ayhan isimli Halkın Kurtuluşçusunu yakalatıp polise teslim etti. Ancak Halkın Kurtuluşçusunun kendisine dayak atıldığını iddia ettiğini gerekçe gösteren polislerin Yavuz Taylak'ı gözaltına aldıkları öğrenildi.

Zeki Ön TİKP Gaziantep İl Başkanıydı. Geçen yıl Apocu katiller tarafından öldürülmüştü. Ön, mücadeleci kişiliğiyle çevresinde saygı uyandıran devrimci bir önderdi

Zeki Ön'ü ölümünün birinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu, geçen yıl Apocular tarafından şehit edilen Gaziantep İl Başkanı Zeki Ön'ün ölümünün birinci yıldönümü dolayısıyla bir bildiri yayınladı Bildiride şunlar belirtiltiliyor:

"Partimızın Gaziantep İl Başkanı Zeki Ön'ü, şehit edilişinin birinci yıldönümünde saygıyla anıyoruz. Zeki Ön, bir yıl önce, yolda pusu kuran Apocu caniler tarafından alçakça öldürülmüştü. Apocular, bu değerli devrimci arkadaşımızın vücudunu ortadan kaldırarak onun daima yüksekte tuttuğu parti bayrağının yere düşeceğini, devrimcileri yıldıracaklarını sanmışlardı. Ama partimiz, saldırgana ve caniye boyun eğmez. Zeki'nin teslim ettiği bayrak hiç bir zaman yere düşmeyecektir.

"Zeki Ön, 1960'dan sonra yükselen mücadele içinde halkımızın yetiştirdiği değerli bir devrimciydi. O, halka hizmet ve devrim yolunda her zaman kararlılıkla yürümüştü. Çevresinde halkın sevgi ve saygısını kazanmış bir önderdi. Onun devrimci kişiliği, parti tarihimizin sayfalarında önemle yer alacak, bütün devrimcilere örnek olacaktır."

GÜNAYDIN Milliyet POLİTİKA Son Havadis Hürriyet Tercüman Hergün Cumhuriyet BASINDAN SEÇMELER

Çelebi'nin «ibret-i müessire» talebi

Günaydın'ın yazarlarından Hüsamettin Çelebi (Çorum'da "İbret-i müessire" yaratmalıyız) başlıklı dünkü yorumunda şöyle yazıyor:

"Türkiye'yi içten çöketmeye karar vermiş -değişik zamanlarda belirttiğimiz üzere asla iki değil- bir merkez, Çorum'da istismara elverişli bir inanç farklılığı bulmuştur... Bir kısmının Sünni, bir kısmının Alevi inançlı olduklarını tespit etmiştir. İki yılda da kullanılacak insanları bulabilmiştir.

"Kimdir bu araç insanlar?

".. Türklüğün bütünleştiriciliğini anlayamamış olanlar. Onların yanında Türk milletini başka yerlerde başka nedenlere dayanarak bölmeye çalışanlar. Bu sonuncuların emellerine -yazık ki din adına, milliyetçilik adına- alet olanlar...

."Çorum olayları, Türkiye'ye yöneltilmiş ihanet hareketinin kırılması yolunda devletçe atılacak adımlar bakımından 'İbret-i müessire' etkisi yapacak bir sonuca götürülebilir, götürülmelidir. Falan semti silah deposu haline getirenler, filan semti sürekli olarak 'Cami bombalandı' haberinin baskısı altında tutanlar kimlerdir? Hangi merkezle, hangi örgütlerle ilişkileri vardır?

Erel'in ilginç yorumu: «MSP-MHP rekabeti»

Teoman Erel dünkü yorumunda "MSP-MHP rekabeti" başlığı altında AP'nin MHP'yi koruması ve 4 yıl süreyle MHP ile koalisyon kurma siyasi planı üzerinde durarak şöyle yazıyor:

"MHP'liler siyasi rakipleri ve iktidara zorluk çıkaran toplum kesimlerini yıldırıp sindirecekler, seçimler sırasında yalnız kendi hesaplarına değil, AP hesabına da sandığa ağırlıklarını koyacaklar ve sonunda AP ve MHP'nin kazandığı milletvekili sayısı 240-250 dolayında rahat bir Meclis tabanı meydana getirecek.."

MSP'nin hükümeti düşürmek üzere başvurduğu son girişimin MSP'nin kaleleri durumundaki "İmam Hatip Okullarındaki MHP hakimiyeti"nden kaynaklandığını yazan Teoman Erel, MSP-MHP arasındaki rekabetin önümüzdeki dönemde şiddetleneceğini savunarak şunları kaydediyor:

"Erbakan Demirel'e çok sayıda örnekler vermiş, cinayet teşvikçisi öğretmenleri anlatmış ve mutlaka tedbir alınmasını istemiştir.

"Ancak MSP'nin hükümete güven tazelemesi için AP tarafından yürütülen çabalar MHP tarafından da büyük bir dikkatle ve kuşkuyla izlenmiştir.

"Ancak AP ile MSP bir mütareke yapsalar bile MHP ve MSP'nin birbirlerine karşı yumuşamaları mümkün değildir. Bu iki parti seçmen tabanında olsun, fikriyatlarında olsun çok çetin bir rekabetin ve çatışmanın içindedirler.

Mem-Der: "Gökçen Solok radyoevini çiftlik gibi kullanıyor"

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği (Mem-Der) Ankara Şube Başkanı Abdurrahman Güzelgün, radyoevine atanan Müdür Gökçen Solok'un radyoevini çiftlik gibi kullandığını bildirdi.

Güzelgün, müdürün yılların programcılarını dışladığını, prodüktörler dururken sıradan memurlara TRT yönetmeliğe aykırı bir şekilde program yaptırdığını belirtti. Abdurrahman Güzelgün program yaptırılan memurların isimlerinin Havva Ayvacı, Aysen Öner ve Zeynep Atalay olduğunu da söyleyerek "Ne yazıkki bu anlayış Ankara Televizyonunda da vardır. Bu anlayış orduyu assubaylarla idare ederim anlayışının bir benzeridir ve yanlışlığı bilinmektedir. Bu uygulama devam ederse, uzmanlaşmanın anlamı nerede kalacaktır?" dedi.

Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu:

«Vize kararı tek yanlı ve onur kırıcıdır»

- HBF, vize kararının Sovyetler Birliği'ne karşı Almanya ve Türkiye arasındaki dostluğu da zedeleyeceğini belirtti
- Alman hükümetinin vize kararına karşı Türkiyeli işçiler, Köln'de protesto yürüyüşü yapıyor.

HABER MERKEZİ

AVRUPA Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu, Alman hükümetinin vize kararına karşı bir açıklama yaparak, "Vize kararı tek yanlı ve onur kırıcıdır" dedi.

Federasyonun açıklamasında, bu kararın, Sovyetler Birliği'ne karşı Türkiye ve Almanya arasındaki dostluğu da zedeleyeceği bildirildi.

Türkiyeli işçilerin vize kararıyla birçok zorluklarla karşılaşacaklarını belirten HBF bildirisinde şöyle deniliyor:

"Vize zorunluluğunun konulması gerçek siyasal ilticacılar için bu yolun kapanması anlamına gelmektedir. Uluslararası Af Örgütü, Katolik ve Protestan Kiliseleri, Alman Sendikalar

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

bu köşeden...

Avrupa'nun kabusu

M.Kemal Çamkıran

"Demokrat" gazetesi yazarlarından Aslan Başer Kafaoğlu'na göre "Ortadoğu, Avrupa'nın hem umudu hem de kabusu" imiş. Nasıl mı? "Avrupalılar Sovyet-Amerikan çatışması olacaksa bunun Ortadoğu'da olması halini yeğliyorlar. O zaman onlara dokunulmamış olacak. Bu onların umudu". Kabusa gelince, bu da Avrupa'nın "Ortadoğu'daki bir sürtüşmede savaşa sürüklenme" olasılığı imiş.

Kafaoğlu'nun sözlerine bakılırsa, Ortadoğu'da mutlaka bir savaş çıkacaktır. Daha doğrusu Avrupa, Ortadoğu'ya sırtını döner ve NATO'yu da Ortadoğu'daki gelişmelerin dışında tutabilirse, savaş Ortadoğu'da çıkacaktır. Böylece Avrupa paçasını kurtaracaktır.

Kafaoğlu, bir gerçeği doğru tespit etmiş. O da Avrupa'nın gerçekten de bir kabus içinde olduğudur. Fakat bu kabus, ABD tarafından Ortadoğu'da bir savaşa sürüklenmek korkusundan ileri gelmiyor. Saldırgan Sovyetler Birliği'nden kaynaklanıyor. Brejnev'in Avrupa'ya yaşattığı kabus katmerlidir. Avrupa'nın kabusu en başta insana Hitler'in SS ölüm taburlarını hatırlatan SS-20 füzeleridir. Ortadoğu petrollerinin Rusya'nın denetimine geçmesi olasılığı da Avrupa'yı dehşete düşürmektedir.

Avrupa'nın tepesinde bekleyen SS füzelerini görmemek ve göstermemek için, ipleri Moskova'ya teslim etmiş olmak gerekir.

Moskova, bir yandan Salt 1 ve Salt 2 antlaşmalarıyla ABD'yi Avrupa'yı "detant ve silahsızlanma" tuzağına düşürürken, bir yandan da SS füzelerini sahneye çıkardı. Bu füzeleri artık uzun menzilli ABD füzelerinin koruyucu şemsiyesinden büyük ölçüde yoksun kalmış bulunan Avrupa'nın stratejik noktalarına yönlendirdi. Bir süre önce Çetin Altan şunları yazıyordu:

"Sovyetlerin elindeki orta menzilli füze sayısı 930'du ve SS-20'lerin de üretimini haftada 1 tane temposunu aşarak, büsbütün hızlandırmıştı. Bu duruma göre Sovyetlerin elindeki orta menzilli füze sayısı NATO Avrupa'sının elindekilerden 4 kat daha fazla oluyordu. 1983 sonundan başlayarak, Avrupa'ya 572 füze daha gelse bile, bu alandaki Sovyet üstünlüğü dengelenmiş olmayacaktı. Sovyetler ise, yeni silahlarını Avrupa'yı tehdit etmek için değil, NATO'nun silah gücünü dengelemek için yaptıklarını iddia ediyorlardı." (Sayın Carter'ın İtalya, Sayın Schmidt'in Moskova gezileri, 23 Haziran tarihli Milliyet)

SS-20 füzelerinin menzilleri Amerika'ya ulaşmadığına ve bu füzeler son dönem Rus silahlanmasının ana unsuru olduğuna göre, Aslan Başer Kafaoğlu gerçekleri niye çarpıtıyor?

Hele, Batının silah dengesini yeniden sağlamak için giriştiği Nötron bombası yapımı ve Cruise ve Pershing füzeleri yerleştirilmesi girişimlerine hücum etmek kime hizmet ediyor?

Avrupa'nın diğer kabusunun Ortadoğu petrollerine yönelik Rus tehdidi olduğunu söyledik. Bu gerçeği kavramak için 1973 Ortadoğu bunalımı sırasında Arap ülkelerinin uyguladığı petrol ambargosunun İsrail'i destekleyen ülkelerin ekonomileri üzerinde yaptığı derin ve uzun süreli etkiyi anımsamak yeterlidir. Sovyetler Birliği, Avrupa'yı teslim alabilmek için Ortadoğu'nun taşıdığı belirleyici önemi görmüştür. 1975 yılından bu yana Ortadoğu ülkeleri üzerinde yoğunlaşan stratejik bir saldırı yürütmektedir. Sosyal-emperyalistlerin Afganistan'ı işgal etmeleri de işte bu stratejinin bir uygulamasıdır. Petrol gereksiniminin yüzde yetmişini Ortadoğu'dan sağlayan Avrupa, kabus görmez de ne görür?

Avrupa'nın kabusunun Brejnev eşkiyası olduğu reddedilebilir mi?

Avrupa, bu çifte kabustan nasıl kurtulacak? Yani Avrupa'nın umudu nedir? Bu soruyu Moskova'daki Brejnev'e sorarsanız hiç tereddütsüz vereceği yanıt bellidir: "Teslim olun yeter." Aslan Başer Kafaoğlu ise, Rusya'nın saldırganlığının yarattığı her iki can alıcı tehdidi gizliyor. Üstüne üstlük Avrupa'yı savaş umacısı ile korkutarak, Rusya'nın yolunu açmaya çalışıyor.

Bu tutum, dengenin Moskova yararına daha da bozulmasına hizmet eder ve savaşı yaklaştırır, bir! İkincisi Türkiye üzerindeki tehdit ve baskıyı ağırlaştırır.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA FİNLANDİYA

DERTLİ ÜLKE FİNLANDİYA

5

ÖZER YAVUZ

Finlandiya'nın üzerinde sallanan kılıç: Sovyet Dostluk Anlaşması

1948 yılında Finlandiya ile Sovyetler arasında imzalanan anlaşma ve askeri müdahale hakkı, 1958 ve 1961 buhranlarında tehdit aracı olarak kullanıldı

İŞİN ilginç yönlerinden birisi de, Sovyet yöneticilerinin uzun bir süredir, Finlandiya'yı tarafsız ülkeler arasında saymamaya özel dikkat göstermeleri ve bunun Kekkonen yönetimi tarafından sessizce geçiştirilmesidir.

Ekonomik bağımlılık

FİNLANDİYA ekonomisi Sovyet ekonomisine bağımlı kılınmıştır. Savaşın bitiminden 1952 yılına değin Finlandiya savaş tazminatı olarak Sovyetlere milli gelirinin yüzde 15-17'sine varan miktarda para ödedi. Batı ülkelerinin Sovyet Rusya'ya satmak istemediği stratejik malları Sovyetler, Finlandiya kanalıyla temin ettiler. Sovyetler, Finlandiya yoluyla bilimsel ve teknik bulguları da temin edebilmişlerdir. 1970'lerin büyük bir bölümü boyunca Finlandiya, Sovyetlerin Comecon ülkelerinden sonra en fazla alış veriş yaptığı ülke olmaya devam etti.

Sovyet Rusya, Finlandiya'dan gemi ve sanayi gelişimini hızlandıracak modern makineler satın alıyor. Sovyet Rusya'nın Finlandiya'ya sattığı elektrik enerjisi, nükleer santraller v.b.dir.

Sovyetler gerektiğinde ticareti siyasi emelleri için kullanmakta tereddüt etmemektedir. 1958 "Nattfrost" buhranı sırasında Sovyetler Finlandiya'dan yaptıkları ithalatı tamamen durdurdular ve buhran, Sovyet Rusya yöneticilerinin istediği hükümet iktidara getirilinceye kadar sürdürüldü. Finlandiya ekonomisi iflasın eşiğine getirildi. Finlandiya ile ticaretin Sovyetler için de paha biçilmez değerde olduğunu belirtmek gerekir. Bu nedenle Sovyetler, genellikle bu yolu kullanmaktan kaçınmaktadırlar.

Finlandiya nasıl Finlandiyalılaştırıldı?

SOVYETLER Birliği'nin komşusu küçük devletlere karşı siyasetinde daha Stalin zamanında değişiklikler olduğu göze çarpmaktadır. 1935 Alman-İngiliz deniz antlaşması sonucu, İngiliz deniz filosunun Baltık Denizini terketmesi üzerine, Sovyetler Birliği, eğer bir Alman saldırısı olursa altı gün içinde Finlandiya'yı işgal edebileceğini açıklamıştı. Almanların Avusturya'yı işgal etmesinin ardından 1938 ilkbaharında Finlandiya-Sovyet delegeleri arasında gizli görüşmeler yapılır. Bu görüşmelerde, Kızıl Ordunun Alman birlikleriyle Finlandiya içlerinde karşılaşması ve savaş sonrası Kızıl Ordunun geri çekilmesi konuşulur.

1939 Hitler-Stalin antlaşmasına eklenen gizli protokolde Finlandiya, Doğu Polonya, Baltık devletleri ve Romanya'nın Baserabya bölgesi Sovyetlerin etki alanı olarak kabul edilmiştir. Finlandiya dışında kalan bölgeler Sovyetler tarafından işgal edildi. Finlandiya'nın diğer ülkelerin akibetine uğramaması esas olarak 1939 Kış Savaşı ve daha sonraki savaş sırasında Finlandiya halkının "ANAYURT SAVUNMASI" sloganı altında toparlanması ve yurtseverlik örneği vermesidir. Fin-Sovyet 1939-40 Kış Savaşının nedenleri konusunda halen değişik görüşler vardır. Ama Finlandiya halkının anayurdunu ulusal birlik içinde, kahramanca savunduğunda hemen tüm tarihçiler birleşmektedirler. Kış Savaşı bitiminde Molotov, işgal edilmiş bulunan Litvanya'nın Dışişleri Bakanı Kreve-Mickevicius'a şöyle diyebilmektedir: "Küçük devletlerin gelecekte yok olacağı gerçeğini kavramalısınız. Litvanya'nız, diğer Baltık ülkeleri ve Finlandiya ile beraber Sovyetler Birliği'nin kutsal ailesi ile birleşmek zorundadır." Molotov, bu görüşünü başka fırsatlarda da tekrar etmiştir.

İkinci Dünya Savaşında Finlandiya

GERÇEKLER Molotov'un düşündüklerinden değişik çıktı. Kış Savaşı ertesi yapılan 1940 antlaşması ile, Finlandiya üzerinden Leningrad'a askeri müdahale yapılması ihtimali çok azalıyordu. Sınır değişiklikleri ile Sovyetler amaçlarına ulaşmış bulunmaktaydılar. İkinci Dünya Savaşı bitimine doğru, Finlandiya'nın kendisinin, Alman faşistlerine karşı silaha sarılması ve Almanlardan Finlandiya'yı temizlemesi, bir Sovyet müdahalesine yer bırakmadı. Sovyet Kızıl Ordusunun Finlandiya topraklarına girmesi için haklı bir neden kalmamıştı. Üstelik Alman faşistleri Kuzey Norveç'ten de atılmıştı. Kuzeyin stratejik önemi eskisi kadar kalmamıştı. Hedef, Avrupa'nın içleriydi. Kızıl Ordu tüm gücüyle Orta Avrupa üzerine yürümek durumundaydı. Helsinki'nin birkaç hafta içinde ele geçirilebileceğini söyleyen bir Kızıl Ordu generaline Stalin şöyle cevap veriyordu:

"Birliklerimiz Almanlara karşı gereklidir. Savaşın kaderi Helsinki'de değil, Berlin'de belirlenecektir."

1947 yılında Finlandiya, Marşal Yardımını reddetti, Finlandiya, Sovyet Demiryolları standardına uygun ray döşemeyi de kabul etti. (Sovyet Demiryolları raylarının ölçüsü, Batı Avrupa'dakilerden değişiktir.)

1948'de Stalin'in önerisiyle "Fin-Sovyet Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" imzalandı. Antlaşmanın 1. maddesi Finlandiya'ya karşı dışardan askeri bir tehdit yöneldiğinde ve Finlandiya hükümetinin Sovyetlerden askeri yardım istemesi halinde, Kızıl Ordunun müdahale edebileceğini belirtiyor. Bu maddenin yorumu halen taraflar arasında tartışma konusu. Hatta 1958-1959 buhranı ve 1961 buhranı sırasında Sovyet basını, "Dışardan askeri olmayan müdahaleler" olduğu taktirde, yine Sovyetlere antlaşmanın 1. maddesinin icabını yerine getirme hakkı doğduğunu iddia etti.

(Devam Edecek)

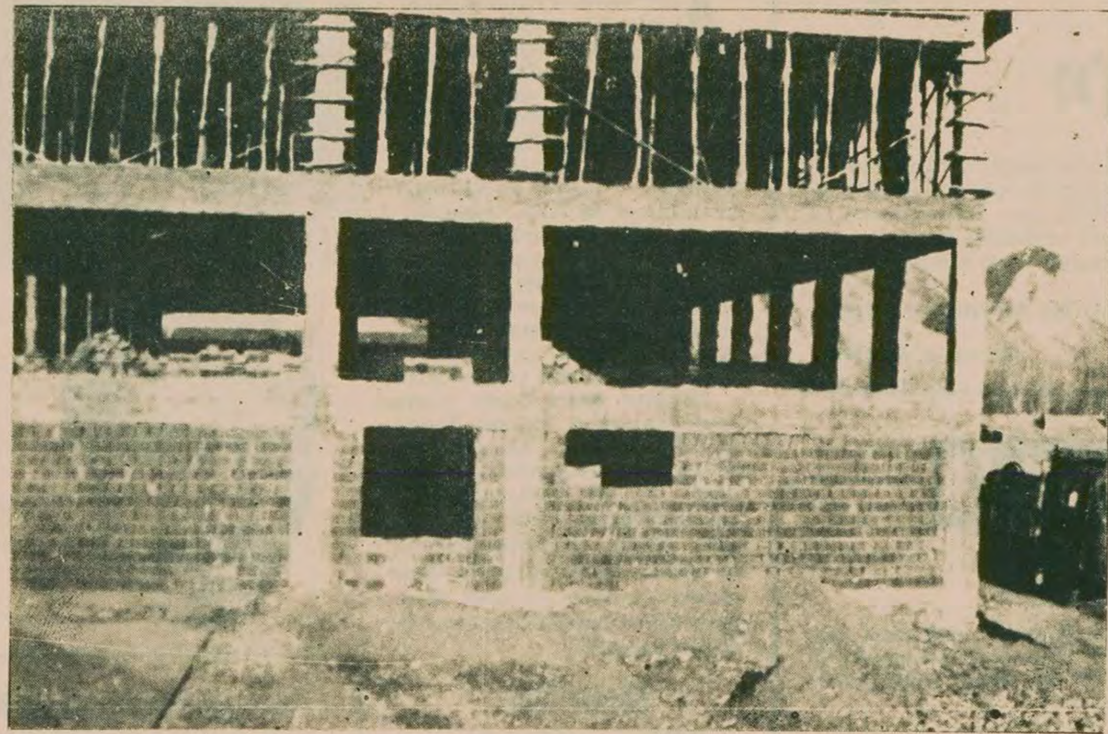
☐YURT HABERLERİ☐YURT HABERLERİ☐

Öğrencilerin gösterisi ilgiyle izlendi

AHMET SORGUÇ (GAZİPAŞA)

Gazipaşa İlkokulu 4-A sınıfı öğrencileri yıl sonunda düzenledikleri sınıf gecesinde yaptıkları gösterilerle veli ve öğretmenlerinin beğenisini kazandılar. Skeçler, türküler ve halk oyunları gösterileriyle sergilenen gecenin sonunda öğrenci velileri öğrencilerin başarılarından dolayı öğretmenleri Hikmet Özkaya, Memnune Yetkin ve okul müdürü Hüseyin Tanay'a teşekkür ettiler.

Üç yıldır yapımı süren ortaokul inşaatı tamamen durduruldu

Yukarda yarım kalan ortaokul inşaatı. Aşağıda ise kahvehaneden gelen gürültüler arasında ders yapılmaya çalışılan bina görülüyor..
(Fotoğraf: Hasan YILDIZ)

TUNCELİ (ÖZEL)

Üç yıl önce yapımına başlanan Tunceli'ye bağlı Kırmızıköprü nahiyesi oktaokul inşaatı bir türlü tamamlanamadı. Nisan ayındaki sel felaketinden sonra nahiyeyi ilçeye bağlayan köprü yıkılınca inşaat tamamen durdu. Vali ve bakanların nahiyeyi her ziyaretlerinde inşaatı bitirecekleri yolundaki sözleri de lafta kalıyor.

Okula kavuşma umuduyla üç yıldır özel bir binada ders yapmaya çalışan öğrenciler, yanlarında bulunan kahvehanedeki gürültülerden yakınarak, "Biz ders mi yapacağız, yoksa kahvehanede kağıt oynayan kişilerin münakaşalarını mı dinleyeceğiz?" diyerek okullarının bir an önce tamamlanmasını istiyor.

GÜNDEM dışı

Öğrencilerine düşman bir öğretim üyesi

Gencecik, pırıl pırıl Celal arkadaşlarını kaybetmişlerdi. Güzel Sanatlar Akademisi öğrencileri üzgündüler. Arkadaşlarını evlerini basıp ellerini kollarını bağladıktan sonra hunharca öldüren faşistlere karşı öfke dolluydular.

Bu acı olayın üzerinden daha üç gün bile geçmemişti ki, Akademide yeni olaylar görülmeye başlandı. Bu olaylar öyle öğrencilerin birlik halinde faşizmi lanetledikleri türden değildi.

Faşistlerin katlettiği Celal'in arkadaşlarından birinin yanına bir İGD'li yaklaşıyor ve "Gel şurada biraz konuşalım" diye bir köşeye çekiliyordu. Ve çekildiği merdiven altında daha önce oraya pusu kurmuş bir grup İGD'linin saldırısına uğruyordu. Daha sonra okulun yanındaki parka pusu kuran İGD'liler okuldan çıkan devrimci öğrencilere saldırıyordu. Devrimci öğrencilerin karşı koyması üzerine kimliklerini bile bırakarak kaçıyorlardı. Daha sonra durakta yine bir devrimci öğrenciye saldırıyorlar ve bıçaklıyorlardı. Bıçaklanan İberya Özkan, babası tarafından alınıp, daha iyi tedavi olsun diye Bursa'ya götürülüyordu. Bursa'ya gittikleri gün İberya Özkan ve babası Ahmet Özkan evlerinden çıkarlarken henüz kimlikleri bilinmeyen saldırganların kurşunlarına hedef oluyordu. İberya ağır yaralanırken, babası Ahmet Özkan hayatını kaybediyordu.

İberya'yı bıçaklayan İGD'liler aynı gün okul civarında tek başına giden devrimci bir kız öğrenciye sokak ortasında yumruklarla saldırıyorlar ve yere yıkıyorlardı.

Devrimci öğrencilere pusu kuran, yapayalnız kız öğrencileri yumruklayan İGD'lilerin nasıl bir saldırganlık içinde oldukları ortada. E, Sovyetler Afganistan'ı işgal ettikten sonra onların bu yaptıkları karşısında efendilerinin izinden gidiyorlar denebilir ancak...

Olayların İGD'lilerin saldırganlıklarını, karşı koyma-yı görünce de pabucunu bırakıp kaçan tutumlarını göstermesinden daha da önemli bir yanı vardır. Saldırıya uğrayan öğrenciler, kendilerine saldıranlar arasında Akademide öğretim üyeliği yapan Mehmet Aksoy'un da olduğunu söylemektedirler.

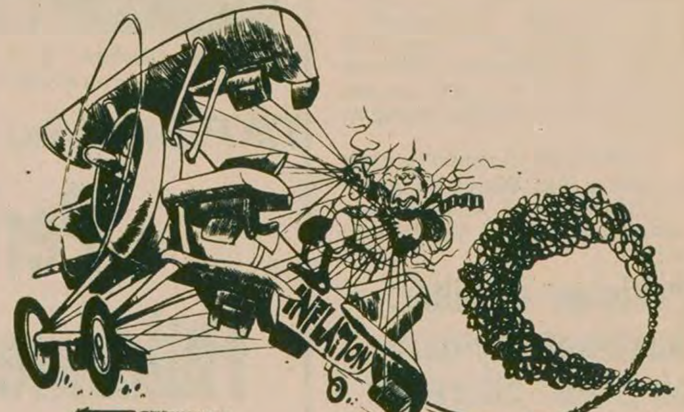
Kimdir bu Aksoy? Heykeltraştır, aynı zamanda öğretmendir... Öyle bir öğretmen ki, öğrencilerine saldırıyor. Öyle bir öğretmen ki devrimci öğrencileri düşman bellemiş... Neden? Çünkü o öğrenciler Sovyetler Birliği'ne karşı, bağımsızlık için mücadele ediyorlar. Bunun ne ilgisi var diyebilirsiniz, öğretmenlikle, öğretmekle... Ama Aksoy için var...

Mehmet Aksoy'un bu ilk vukuatı değil... Daha önce de Akademide açtığı bir sergiyi izleyen bayan muhabirimizi kolundan tutup tartaklamaya kalkışmıştı...

Şimdi adı "Güzel Sanatlar" olan bir kurumun mensupları öğrencileriyle, öğretim üyeleriyle bu olay karşısında ne diyecekler? Beklediğimiz ve görmek istediğimiz sanat gibi yüce bir işe kendini adamışların sanat ve sanatçıyı zorbaların eline teslim etmeyeceklerini göstermeleri!.. Böyle olacağına da inanıyoruz.

GEDİK

Yirmi yıl önce,
"Aman gelsin",
Yerin yedi kat dibindeki madenlerimiz,
Ve sokaklarımızdaki çöpler,
Ve sanayimizin ihtiyacı olan ucuz işgücü ve bilcümle zor işler
Sizleri bekliyor" diyenler;
Şimdi "hadi bakalım yallah"
Diyorlar.
Derler, el oğludur.
Onlar değil de,
Bizleri el kapılarına muhtaç edenler utansın.

Amerikalı gözüyle Amerika (Times dergisinden alınmıştır.)

İş güç sahibi olmak için, önce «ülkücü» olmak zorundasın

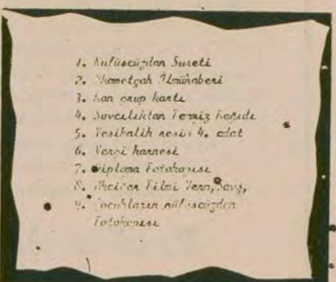
Artık bir işe girmek için sadece işyerinin açtığı sınavı kazanmak yetmiyor. Sınavı kazanıp müracaata gittiğinizde, ya MHP'li bir sendikanın veya derneğin adı adresi veriliyor elinize ve gidip kayıt olmanız isteniyor.

Geçtiğimiz günlerde Gama Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj Anonim Şirketi'nin Hürriyet gazetesinde bir ilanı çıktı. "Sınavla işçi alınacaktır". İlanı gören bir işçi Gama'ya müracaat etti ve sınavı kazandı. Büyük umutlarla işe başlamak üzere işyerine gitti. Ama öylesine bir durumla karşılaştı ki neye uğradığını şaşırdı.

Şirketin yetkililerinden MHP'li mühendis Önder Bey, işçiye bir form doldurttuktan sonra yapması gereken şeyleri anlattı. Önce Çelik-İş'e gidip kaydolacaktı. Çelik-İş'in adresini verdi ve "Orada Osman Sayım'ı gör, o seni kaydeder" dedi.

İşe girmek zorunda olan işçi, Çelik-İş'e gitti. Fakat bu da yeterli değildi. Çelik-İş'ten de, Cebeci'de bulunan Ülkücü İşçiler Derneğine gitmesi ve oraya da üye olması istendi. Derneğe üye olduktan sonra işe başlayabileceği söylendi. Ama artık, işçi Gama'ya girmekten vazgeçmişti. İşçi ya MHP'li zorbanın dediklerine boy eğecektir ya da aç kalacaktır. Aç kalmayı tercih etti.

Aşağıda işçiye verilen gerekli evrak listesi. Listenin arkasına ise Çelik-İş'in adresi yazılmış. İşçinin adı ise tarafımızdan karalanmıştır.

1. Nüfus cüzdan Sureti
2. İkametgah İlmühaberi
3. Kan grup kartı
4. Savcılıktan Temiz kağıdı
5. Vesikalık resim 4. adet
6. Vergi karnesi
7. Diploma Fotokopisi
8. [illegible]
9. Çocukların nüfus cüzdan Fotokopisi

[redacted]

Gözden kaçmayanlar

"Hey 30 867 merhaba"... "Oooo, merhaba 102 345"...

Bundan böyle aramızda böyle konuşmalara rastlarsak şaşırmayalım. Çünkü bundan böyle her TC vatandaşının bir de numarası olacakmış. Bu uygulamanın adı da "milli numara"...

Bu karar uygulamaya dönüşürse hepimize bir numara verilecek... Ölene kadar da bu numarayı taşıyacağız. İlgililer, bu yeni numara ile bütün işlerin kolaylıkla yürütüleceğini söylemişler. Yani bir numara aldık mı, artık maliye, askerlik, sosyal güvenlik, devlet memuriyeti, trafik, nüfus sayımı gibi işler rahatlayacakmış.

Hay Allah, demek bütün bu devlet işlerinin bir türlü yürümemesinin nedeni bir numaraymış... Şimdi bir o eksiğimiz vardı onu da aldık bundan sonra devlet de rahat, vatandaş da...

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Teksirler

Hükümet yetkililerinin ve özellikle Başbakanın çeşitli olaylardan sonra yaptıkları açıklamalara baktıkça, acaba bu açıklamaları teksir ettirdiler de, olayına göre nokta nokta yerleri doldurup doldurup gönderiyorlar mı diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

Bir yerde MHP'liler "Alevi-Sünni çatışması" süsü vererek katliam mı yaptılar? Sayın büyüğümüz. Özel Kalem Müdürüne seslenir:

– Müdür bey, şu birinci gözdeki teksirlerden bir tane ver.

Gerekli yerler doldurulduktan sonra basına açıklama olarak gönderilir:

"Asırlar boyu kaderde, tasada, sevinçte beraber olmuş bir milletin fertlerinin devlet tarafından huzur ve sükununu sağlamak için her türlü tedbir alınmasına rağmen, yine de kardeş kanı dökülmüş olması elemle karşılanmıştır. Her ne kadar.....kişi ölmüşse de kalan sağlar bizimdir. Genç Türkiye'nin çökmesini isteyen mihrakları biz çökerteceğiz ama yine de vatandaşlardan sakin olmalarını ve tahriklere kapılmamalarını rica ediyoruz. Birbirinin kanına susamakta ne mana var? Vallahi ayıp oluyor.

"Hayatlarını kaybeden vatandaşlara Allahtan rahmet diler, kederli ailelerine ve aziz milletimize taziyetlerimizi sunarız."

Bir trafik kazasında 10 kişiden fazla mı öldü, tren çarpışması, uçak düşmesi veya doğal bir afet mi meydana geldi?

– Oğlum şu ikinci çekmeceden bir teksir ver.

"Bu müessir hadise son derece üzüntü vericidir. Vatandaşlarımızın yaraları en kısa zamanda sarılacaktır. Ölenlere Tanrıdan rahmet, kederli ailelerine ve Türk milletine taziyet..."

Bir güvenlik görevlisi mi öldürüldü?

"Devlet güçlüdür. Polise silah çekenlerden mutlaka hesap sorulacaktır. Kanları yerde kalmayacaktır. Kederli ailesine ....."

MHP ileri gelenlerinden biri mi öldürüldü?

– Terörü siyasi parti yöneticilerine kadar tırmandıranlardan mutlaka hesap sorulacaktır. Kanı yerde kalmayacaktır. Kederli ailesine...."

CHP ileri gelenlerinden biri mi öldürüldü?

"Üzüntümüz derindir. Hesabı sorulacaktır. Kederli ailesine....."

Birine işkence yapıldığı belgelerle ispat mı edildi?

– Verin şurdan bir teksir.

"İşkence iddiaları beynelmilel bir tertiptir. Komünizmin her zaman kullandığı bir taktiktir. Güvenlik görevlilerinin elleri ayakları soğutulmak isteniyor."

Bir yerde güvenlik görevlileri halka saldırdı veya milletvekilleri saldırıya mı uğradı?

– Yetiştirin şu teksiri.

"Yapılan inceleme sonucunda ölenlerin birbirlerini vurdukları öğrenilmiş olup...."

Bir mala zam yapıldı da gerekçesi mi açıklanacak?

– Teksir, teksir.

"Bu zam ekonomik mecburiyetlerin, piyasa zorlamalarının neticesi olan bir ayarlamadır. .... ürününe verdiğimiz taban fiyatı karşılığında bu zammı yapmak zorundaydık."

Şakacının biri bu teksirlerin yerlerini değiştirip birbirine karıştırsa herhalde hep birlikte güleceğiz.

Zam mı yapıldı?

"Üzüntümüz derindir. Aziz milletimizin başı sağolsun. Kederli ailesine..."

Bir ölenin ailesine kutlama mesajı: "Bu mutlu gününüzde sevincinizi paylaşır ..." diye başlayandan. Ölen MHP'li için Türkeş'e "Ölenlerin birbirlerini vurdukları anlaşılmıştır" teksirinden. Deprem veya toprak kaymasına uğrayanlara "Beynelmilel bir tertiptir" diye başlayan teksirden. İşkence iddiasına karşı "Hesabı sorulacaktır, kanı yerde kalmayacaktır" teksirinden.

Bekleyelim, bir gün belki o da olur.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

DÜNYAYA BAKIŞ

IRAK'TA DEMOKRASİ ARAYIŞI ①

Sabit Yürürdurmaz

- Kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması ülkede yeni bir olaydı
- Ülkenin her yanında, sokaklarda, mağazalarda Saddam Hüseyin' in fotoğraflarının bulunması, kişiye tapmanın teşvik edildiği izlenimini doğuruyor

Irak seçimleri:

Demokrasi yolunda bir adım

GECESİ böyle sıcak olursa, gündüzü nasıl olur? Saat 02.00 sularında Bağdat Uluslararası Havaalanına indiğimde bu soruyu sormuştum.

Öğleye doğru bizi başkentteki bir seçim bölgesine götürdüklerinde, sıcak dayanılır gibi değildi. Birçok ülkeden gazeteci şaşırmış vaziyette birbirine aynı şeyi söyleyip duruyordu.

Ancak sıcak Irak halkının hayatının bir parçası. Onun için şaşırtıcı olan seçimlerdi. Evet 1958'den beri ilk kez genel seçimler yapılıyordu. Bağdat hükümeti bu siyasi olayı dünyaya tanıtmak için birçok ülkeden 317 gazeteciyi davet etmişti. Bunlar arasında 16 kişiyle Türkiyeliler belki de birinci sırada yer alıyordu. Başka bir deyişle bu, Irak'ın komşusu Türkiye'ye verdiği önemin bir ifadesiydi.

Çoğu okuma-yazma bilmeyen insanlar seçim bölgelerinde uzun kuyruklar oluşturmuştu. Askılarda isim bulma, kayıt olma, oy kullanma gibi uzun yıllar unutulan işlemlerin yapılması için seçim görevlileri seçmenlere yardımcı oluyordu. Böylece 6.5 milyona yakın Iraklı, ilk Milli Meclise (Meclis-i Vatani) gidecek 250 milletvekilini seçmişti.

ADAY OLMA VE KADINLAR

IRAKLI yetkililerin belirttiğine göre 25 yaşını dolduran aday olma, 18 yaşını bitirenler de seçme hakkına sahipti. Genel seçimlere kadar iki kez ön seçim yapılmış, adaylardan bir kısmı elenerek geriye 940 kişi kalmıştı. Bunlar da Baas Sosyalist Partisi, Kürt Demokratik Partisi ve Devrimci Kürdistan Partisinin bağımsız adaylarıydı. Parti listesi yoktu, her bölge için ayrı ayrı seçim listeleri vardı. Seçimler dar bölge esasına göre yapıldı.

Irak gibi bir ülkede seçimler ne kadar önemliyse, kadınlara ilk kez seçme ve seçilme hakkı tanınması da o kadar önemliydi. Iraklı yetkililer olsun, radyo ve basın olsun, bunu her fırsatta vurguluyordu. Bizim de seçim bölgelerinde ve televizyondaki yayınlarda dikkatimizi çeken şey, seçim kuyruklarının yarısını kadınların oluşturmasıydı. Yapılan özel programlarda konu üzerinde sürekli duruldu.

Iraklıların seçimler ve kadınlar üzerine bu kadar fazla söz etmesi bir açıdan haksız değil. Çünkü Suriye, Kuveyt, Bahreyn, Suudi Arabistan, Yemen gibi Arap ülkelerinde bırakınız kadın haklarını, sadece erkeklerin katıldığı seçimler bile bir hayal. Bu bakımdan Bağdat, kendisiyle öteki Araplar arasında bir kıyaslama yapıyor ve bunu dünya kamuoyuna gösteriyordu.

BAAS'I SAVUNMAK

BAAS Partisi ülkede her şeye hakim. Bunu daha ilk andan itibaren hissetmek mümkün. Iraklı yetkililer seçimlerde isteyenin aday olabileceğini söylerken, Baas Partisi ve 17 Temmuz 1968 devrimi ilkelerini savunmayanların adaylığını koyamayacağını da ekliyorlardı. Baas Partisi bir Hıristiyan olan Michel Eflak'ın Arap Sosyalist Diriliş Partisi ile Ekrem Havrani'nin Arap Sosyalist Partisinin 1952'de birleşmesiyle ortaya çıkmış, daha sonra birçok ülkeye yayılmıştı.

Ancak zamanla bu partilerin uygulamaları da değişmişti. Suriye'de Sovyetler Birliği ile giderek birleşen ve baskı uygulayan bir Baas'a karşılık, Irak'ta demokrasi arayışı içinde bir Baas göze çarpıyor. Demokrasi arayışı diyoruz, çünkü Baas görüşlerinden başka bir görüş benimseyenlerin seçimlere katılması olanaksız. Yukarıda anılan Kürt partileri de bu görüşlerin dışına çıkamıyor.

HER YERDE SADDAM HÜSEYİN

BAĞDAT' a ilk ayak basışımızdan ayrılana kadar, hemen her yerde Saddam Hüseyin'in irili ufaklı portreleriyle karşılaştık. Bırakınız resmi daireleri, alanlar, mağazalar, küçücük dükkanlar, yerli ve yabancıların faaliyet gösterdiği işyerleri, her yan Saddam Hüseyin'in fotoğraflarıyla kaplı. Saddam Hüseyin bazen Kürt geleneksel kıyafetiyle, bazen resmi, bazen de askeri giysileriyle karşınızda.

Radyo ve TV'nin ilk haberi Devrim Komuta Konseyi Başkanı ve Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'in o gün yaptıklarıyla başlıyor. Bizim ülkede bulunduğumuz sırada Saddam Hüseyin'in Nijer Devlet Başkanı Seyni Kounche'yle görüşmeleri, İrlanda Büyükelçisinin itimat mektubunu alışı, Arjantinli bir profesörü kabul edişi, seçimlerde oy kullanışı vs. hep birinci haberdi.

Her yerde Saddam Hüseyin'i görmek, ister istemez insanın aklına ülkede yaygın bir kişiye tapmanın yaratılmaya çalışıldığını getiriyor. Konuşabildiğimiz resmi yetkililer de, "Saddam Hüseyin'in dediği gibi" ifadesini kullanarak söze başlıyorlar.

Kuşkusuz kişiye tapmanın, çok partili demokrasilerde olmadığı, zaten bunun demokrasiyle bağdaşmadığı da bir gerçek.

Ancak bütün bunlara rağmen, seçimler ve kadın haklarının tanınması, milyonlarca insanın sandık başına gitmek için seferber olması, Bağdat'ın yüzlerce yabancı basın mensubunu çağırarak bunu göstermesi yabana atılacak bir şey de değil. Yetkililer bize seçimlerin ülkede devrim ve demokrasiyi ilerlettiğini söylediler. Evet 20 Haziran milletvekili seçimleri demokrasiye bir adımdı. Gelecekte, demokrasinin gelişmesi açısından kaydedilen bir puandı.

(DEVAM EDECEK)

Bir seçim sandığında oy kullanan geleneksel ve Batı giysili kadınlar.

Iraklı yetkililer kadınlara seçim hakkı verdiklerini her fırsatta söylüyorlardı. Yanda, Irak Kadınlar Birliği yöneticisi İftikhar Ahmet'in seçim afişi. Ahmet milletvekilliğine büyük bir oyla seçildi.

Irak Dışişleri Bakanvekilinin basın toplantısı:

«Bölge ülkeleri, kendi gücüne dayanarak ve işbirliği yaparak süper devletlere karşı koyabilir»

- "Bazı çevreler Türkiye-Irak ilişkilerinin bozulmasına çalışıyor"

Bağdat'ta bulunduğumuz sırada, Türkiye-Irak sınırındaki Çukurca mevkiinde, Irak sınırı içinde Irak askerlerinin 10 T.C. vatandaşını öldürmesi ve iki ülke arasındaki son ilişkileri ele almak üzere Dışişleri Bakanıyla bir görüşme talep ettik. 15 Türkiyeli gazetecinin bir arada bulunması da bu bakımdan elverişli bir ortam yaratıyordu. Biraz geç de olsa, Bakan Yardımcısı ve Vekili Munder Eriim tarafından kabul edildik.

Eriim bize olay yerinin Türkiye -Irak-İran sınırında çok hassas bir bölgede bulunduğunu, daha önce yapılan uluslararası anlaşmalara göre bölgenin askerden arındırıldığını, bölgeye yapılacak bir sızmayı müdahale olarak kabul ettiklerini, Türkiye'nin de benzer bir olayı müdahale olarak değerlendirebileceğini, zaten bölgede İran'la zaman zaman çatışmalar olduğunu, buranın milli emniyet bakımından büyük önem taşıdığını söyledi. Bölge coğrafi bakımdan çukur olduğu için havadan denetim yaptıklarını ve aşağıdakilerin kimliklerini tespit etmenin mümkün olmadığını hatırlatan Irak Dışişleri Bakan Vekili, Türkiye'de bazı çevrelerin bu olayı büyüterek Türkiye-Irak ilişkilerini bozmak niyetinde olduklarını söyledi. Munder Eriim, Türkiye ile ilişkileri sürdürmek ve bunları iyileştirmek istediklerini de belirtti.

Biz de durumu geçici olarak gördüğümüzü, esas olarak iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesinin tarafların yararına, bölgede hegemonya mücadelesi veren süper devletlerin zararına olduğunu söyleyerek, Irak Dışişleri Bakanı Vekili ve Yardımcısı Munder Eriim'e şu soruyu sorduk: "Sovyetler Birliği'nin ordularını göndererek Afganistan'ı işgal etmesi, dolayısıyla Pakistan, İran ve Basra Körfezi bölgesinde bir tehdit oluşturmasıyla, ABD'nin rehineleri kurtarmak bahanesiyle İran'a askeri müdahalede bulunması, zaman zaman ABD uçaklarının Körfeze düşmesi ve Basra Körfezi bölgesinde Amerikan ve Rus savaş gemilerinin çoğalması karşısında Irak'ın gerilimin artması karşısında nasıl bir dış politika izleyecektir?"

Eriim sorumu şu şekilde yanıtladı: "Devlet Başkanı Saddam Hüseyin 8 Şubat 1980'de yaptığı konuşmayla ülkenin dış politikasını anlatmıştı.. Biz İslamabad'daki İslam Ülkeleri Konferansında Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini eleştirdik. Bu işgalin ABD'ye bölgede müdahalede bulunma bahanesi yarattığını belirttik, dolayısıyla Sovyet askerlerinin Afganistan'dan geri çekilmesi gerektiğini söyledik.

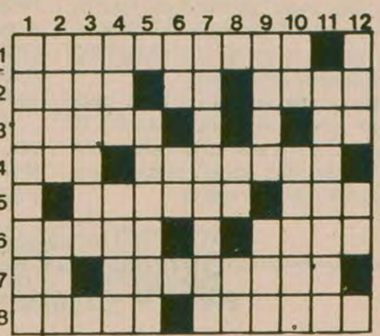
"Bölgeye yönelen tehlikeler karşısında Arap ülkeleri süper devletlere üs vermemeli, su yollarını kullanma hakkı tanımamalıdır. Bu bloksuz ülkelerin ilkesidir, biz böyle yapıyoruz ve öteki Arap ülkelerini de böyle yapmaya çağırıyoruz. Bölge ülkeleri kendi güçlerine güvenmeli ve aralarındaki işbirliğini artırmalıdır."

Irak Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Vekili Munder Eriim, 15 Türkiyeli gazeteci için düzenlediği basın toplantısında.

(DEVAMI YARIN)

BULMACA

SOLDAN SAĞA – 1) 11-12. yy. da yaşamış olan, aşk, şarap, tanrı ve haksızlıklar üzerine yazdığı rubai ve hicivlerle tanınan ve doğuda rubai türünün kurucusu sayılan Acem şairi. 2) Bir deri hastalığı.TERSİ yabancı-Büyük balık tutmada kullanılan olta. 3) Kömür madenlerinde oluşan ve küçük bir ısı ile patlayabilen gaz-Kimyada Osmiyumun simgesi. 4) Anarşik olaylara sık sık adı karışan komando derneği-Ayışığının etkisiyle denizde meydana gelen parıltılar. 5) Kölelik, tutsaklık-Yapmacık, isteksiz davranış- 6) Gemi durağı-Bisikletin oturma yeri 7) TERSİ tavlada iki-Elmas, mücevher 8) Bir soğuk hava giysisi-TERSİ en çok, çoğu.

YUKARIDAN AŞAĞIYA – 1) Uğruna yüzyıllardır mücadele eden kavram, hürriyet 2) Ölülerin bekletildiği resmi yer-TERSİ sıradan, basit. 3) TERSİ bir Suudi Arabistan kenti. 4) TERSİ bir tavla unsuru-İşlek yollardan uzakta kalan 5) Gözünü dört açan, kolay kolay oyuna gelmeyen 6) Kimyada Alüminyumun simgesi Yüz metrekarelik alan ölçüsü 7) İtici güç olarak rüzgarı kullanan deniz taşıtlarına denir. 8) Bir hayvan-Utanma, utanma duygusu 9) Kararlılık-TERSİ İskolastik felsefede en üstün varlık. 10) Kimyada yazabilen kişi 11) Çam ağacının meyvasına denir 12) Matem-Bir harfin okunuşu.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA – 1) Malarya-eliP 2) Elim-Unesco 3) Niyagara-Dil 4) Ezan-Ra-Tc.. 5) Mimoza-ifneM 6) Er-Nisan-Eni 7) Ney-noT-röK 8) Polonezköy.

YUKARDAN AŞAĞIYA – 1) Menemen 2) Ali-ireP 3) liyeM-yO 4) Amazon. 5) Gazino 6) Anason 7) auR-atE 8) Narin 9) Er-Af 10) Lsd-nerÖ 11) icitenöY 12) Polemik.

Ankara ve Amsterdam'dan okuyucularımıza cevaplar

sorular? cevaplar

İŞÇİ SINIFI PARTİSİ

SORU İşçi sınıfı partisi nedir? (Ankara'dan bir grup devrimci)

CEVAP Bir cümleyle ifade edelim: İşçi sınıfı partisi, işçi sınıfının siyasal öncü örgütüdür. İşçi sınıfı partisi devrim ve sınıfsız toplum mücadelesinde sınıfa önderlik eder, ona yol gösterir. İşçi sınıfı böyle bir öncü örgüte sahip olmazsa hakim sınıfların çürümüş düzenine boyun eğer ve bütün insanlığı kurtuluşa götürecek nihai hedefini gerçekleştiremez.

İşçi sınıfının sendikalar, yardımlaşma sandıkları gibi birçok örgütleri vardır. Ancak parti, işçi sınıfının en yüksek örgütlenme biçimidir. Nasıl bir ordunun savaşta başarı sağlayabilmek için bir kurmaya ihtiyacı varsa, işçi sınıfının da bir öncü müfrezeye ihtiyacı vardır. Cesur, tecrübeli, esnek, sağlam, sınıftan daha ileriyi gören, gemiyi kayalara çarptırmadan ilerleten böyle bir öncü olmadan sınıf mücadelesinde başarı sağlamak mümkün değildir.

İşçi sınıfı partisi, sınıfın en uyanık, en kararlı, en fedakar öncü unsurlarını bağrında toplayan partidir. Parti, bu öncülere dayanarak kitlelerin derinliklerine kök salar ve sınıfın bütününü yönlendirir.

İşçi sınıfı partisi, bilimsel sosyalizmi kendine eylem kılavuzu olarak kabul eden partidir. İşçi sınıfı partisi, sınıfı karmaşık ve çetin mücadeleler içinde yönetebilmek için bilimsel bir teoriye muhtaçtır.

Sınıflar ortadan kalkmadan işçi sınıfının bütünü ile öncüsü arasındaki fark da ortadan kalkmaz. Sınıfın bütününün öncü seviyesine yükselmesi ise zaten sınıfsız topluma ulaşıldığının göstergesi olacaktır.

Parlamentoda devrimci fikirleri savunmak

SORU Parlamentoda devrimci parti olabilir mi? Emperyalizme, feodalizme, faşizme karşı mücadele edebilir mi? (Ekrem Küçüközel, Amsterdam)

CEVAP Parlamentoda devrimci bir parti olabilir ve emperyalizme, sosyal-emperyalizme, feodalizme, faşizme karşı mücadele edebilir.

Parlamentoya girme hakkı, emekçi halka kimse tarafından bahşedilmemiştir. Bu hak, halkımızın yüzyıllık özgürlük mücadeleleri ile kazanılmıştır. Evet, bu hakkın kullanılması bugün birçok baskılar ve kısıtlamalar altındadır. Ama bu durum, hakkın kullanılmasını reddetmek sonucunu doğurmamalıdır. Bugün işçi sınıfı partisi her olanaktan yararlanmalı, halkın önüne çıkmalı, ona gerçekleri söylemeli ve Parlamentoya girmelidir. Girdikten sonra da düzen partilerine karşı kararlı bir mücadele sürdürmeli ve Parlamento kürsüsünden halka seslenmelidir.

Bu görevden kaçmak, ne kadar keskin laflarla süslenirse süslensin aslında hakim sınıflara teslimiyetten kaynaklanmaktadır. Parlamentoda mücadeleyi gereksiz görenler, bu hakkın burjuvazi tarafından bahşedildiğini sanmaktadırlar. Halka söyleyecekleri fazla bir şeyleri olmayanlar ve devrim davasını savunma niyeti taşımayanlar büyük laflar edip mücadeleden kaçmaktadırlar.

MHP Koruyucularının Mantığı

(Baştarafı 1. sayfada)

basalım diyenler, hastanın vücudundaki uru beş kiloluk hale geldiği için korumaktan yana olan bir doktora benziyorlar. MHP'nin bir milyon oy alması, aslında olayın vahametini göstermektedir. Osmanlı devletinin yıkılmasından ve Atatürk'ün önderlik ettiği reformlardan bunca yıl sonra, MHP gibi bir parti bu kadar oy alabilmektedir.

MHP eskiden bir milyon oy almıyordu. Fakat bugün bu olguyu ileri sürerek MHP'ye arka çıkanlar, o zaman da aynı tutumu benimsiyorlardı.

MHP, bir milyon oy alır hale nasıl geldi, nasıl getirildi? Beslenerek getirildi. Devlet imkanları peşkeş çekilerek getirildi. Devlet içine mevzilenmesi için bütün kapılar açılarak getirildi. Bu hale yol açanlar, bugün "Ne yapalım bir milyon oy alıyor" diyenlerdir.

MHP'ye arka çıkanların bir kısmı üstelik "Atatürkçü" geçiniyorlar. Şu küflenmiş, gerici tutumla Atatürk'ün ismini yanyana getirmeye imkan var mıdır? Bir Mustafa Kemal'in gericiliğe ve yobazlığa karşı cesur ve mücadeleci tutumunu düşününüz, bir de bunların gericiliğe kul olan ruhsuz ve çürümüş halini!

Eğer Mustafa Kemal, bugün MHP'ye arka çıkanların mantığı ile davransaydı, bu ülkede Milli Kurtuluş Savaşı verilebilir miydi? Saltanat yıkılabilir ve Cumhuriyet kurulabilir miydi? Gericiliğe ve yobazlığa o darbeler indirilebilir miydi?

Atatürk'ün Menemen'de Kubilay'ın gericiler tarafından katledilmesi karşısındaki tutumuna bir bakınız, bir de her yanı küf kokan sözde "Atatürkçülerin" Maraş ve Çorum kırımlarından sonraki tutumlarına!

Dünyanın bu hızlı gidişinde olgular sineye çekilerek ancak felakete doğru koşulur. Bu tutumu bir kere kabul ettiniz mi arkası gelir. Türkiye, bir an önce köklü değişiklikler gerçekleştirmezse, önümüzdeki büyük çalkantıyı göğüsleyemez.

Bir milyon oy aldığı nedeniyle MHP'ye mezhep ve milliyet boğazlaşmaları yaratması ve kırımlar düzenlemesi için ayrıcalık tanımak, Türkiye'nin bir yıkıma sürüklenmesine razı olmak demektir.

Bugün Türkiye'nin gündeminde Moskova'nın tehdidiyle yüzyüze gelme sorunu vardır. Türkiye bu tehdidi nasıl göğüsleyecektir?

MHP'yi sineye basarak bunu başarmaya imkan yoktur. Osmanlı devleti gibi bir enkaz haline geldikten sonra mı, ayağa kalkacak ve devrimci bir tutum alacağız? Yoksa daha vakit geçmeden, içimizdeki parçalanma ve yıkım etkenlerini kesip atabilecek ve dirençli bir yapıya kavuşabilecek miyiz? Birinci yol, çok pahalı ve acılı olanıdır.

Durukan...

(Baştarafı 1. sayfada)

yük kaygı duyuyoruz. Türk ulusu bu tür çatışmalara zemin hazırlayan siyasetleri ve bunları siyasi sömürü haline getirenleri yargılayacaktır." dedi.

Demirel iktidarının çok hızlı bir tekelleşme ile geniş kitlelerin yoksullaşmasına yönelik bir ekonomi politikası güttüğünü ve bunu siyasi baskı rejimleri ile pekiştirmek istediğini vurgulayan Durukan, ağır bunalım şartlarına rağmen, her türlü çözüm imkanının henüz tamamen sönmediğini belirtti. Türk Harb-İş Genel Başkanı, başta siyasi kurumlar olmak üzere bütün Anayasa kuruluşlarının gerçekleri kabullenmelerini ve sorunları ulusal bir biçimde çözmek için güç birliği yapmalarını istedi.

Başbakanın bir ay önce Türk-İş'e verdiği sözlerin hiç birini yerine getirmediğini de kavdeden Durukan, buna karşılık Türk-İş üst yönetiminin basın toplantıları yapmakla yetindiğini ve işçi hakları için gereken kararlı tutumu takınmadığını söyledi.

Durukan hükümetin Tek Gıda-İş'in sözleşmesinin hemen bitirilip kamu kesimindeki diğer sözleşmelerin uzatılmasına da dikkat çekerek hükümetin bu tutumunu eleştirdi ve Başbakanlık Koordinasyon Kurulunun Milli Savunma Bakanlığı bünyesindeki sözleşmelere müdahale etmemesini istedi.

Gerçeği açıklayan...

(Baştarafı 1. sayfada)

Köse ve diğerleri tarafından öldürüldüklerini anlattı. Sanık Faruk Köse ise bunun üzerine söz alarak kendisine iftira edildiğini, kendisinin olay yerinde bile bulunmadığını ileri sürdü.

Sanık Hüseyin Köse tekrar söz alarak Faruk Köse ve diğerlerinin kendisini ölümle tehdit ettiklerini, doğruyu söylemesini engellediklerini açıkladı. Cezaevinde iken yaşı küçük olması sebebiyle, suçu üzerine almasının istendiğini, sanıkların kendisine para teklifinde bulunduklarını da söyledi. Hüseyin Köse bu itirafından sonra can güvenliğinin kalmadığını, başka bir cezaevine nakledilmesini istedi.

OLAY NEYDİ?

Dumlupınar Mahallesindeki olaylar sırasında evi yakılanlardan Mehmet Ali Balta, Mehmet Sağlam, Ali Sağlam ve Şerif Balta şehir dışına kaçmışlar, Önsen köyünde Yaşar Kirik'in evine sığınmışlardı. Ertesi günü köyden şehre dönmek istedikleri sırada Faruk Köse ve diğer sanıklar Mehmet Balta, Mehmet Sağlam ve Ali Sağlam'ı yakalayarak öldürmüşlerdi. Kaçmayı başaran Şerif Balta ise jandarmaya haber vererek sanıkları yakalatmıştı.

İTİRAFTA BULUNAN SANIK TAHLİYE EDİLDİ

Kahramanmaraş olayları sırasında Dumlupınar Mahallesi olaylarına katılmaktan sanık ve idam istemiyle yargılanan Hüseyin Köse Mahkeme Heyetince verilen ara kararı ile res'en tahliye edildi.

Öte yandan geçen haftaki oturumda kendisini savunan MHP'li avukat Özdemir Akı'yı reddeden ve kendi savunmasını kendisinin yapacağını belirten Dumlupınar Mahallesi olayları sanıklarından Hacı Yusuf Topak da Mahkeme Heyetince res'en tahliye edildi.

BİR SANIK HÜCRE CEZASINA ÇARPTIRILDI

Dünkü duruşmalar sırasında salonda görevli teğmene hakarette bulunan sanık Ökkeş Taze 15 günlük hücre cezasına çarptırıldı.

Duruşmalara avukatların sanıkları savunmalarıyla devam edilecek.

KAYIP— Kimlik kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Nail AYCAN

Perinçek...

(Baştarafı 3. sayfada)

belirleyeceğini ifade edip, onun için bugün Türkiye'nin iç barışı ve birliği sağlayarak sağlam bir birlik gerçekleştirmesinin şart olduğunu söyledi. Perinçek, bunları başaramadığımız taktirde Sovyetler Birliği tehdidi karşısında dirençsiz ve zayıf kalacağımızı da sözlerine ekleyerek, "önümüzdeki en önemli sorun budur" dedi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek Güney Haber Ajansına verdiği özel demecinde "Türkiye açısından bir CHP iktidarını mı yoksa AP iktidarını mı hayırlı buluyorsunuz?" şeklindeki soruya şu karşılığı verdi: "Türkiye açısından biz şöyle bir hükümet seçeneğini hayırlı buluyoruz: Birincisi Moskova'nın tehdidine karşı kararlı bir tavır alan, bu tehdidi göğüsleyen, Moskova'nın Türkiye'deki yıkıcı faaliyetlerine meydan vermeyecek bir hükümet. İkincisi MHP'nin terör olaylarına imkan tanımayan ve bununla kararlı bir şekilde mücadele eden bir hükümet. Bu iki partiye tek tek baktığımız zaman, Adalet Partisi ne yazık ki gerek Milliyetçi Cephe hükümeti dönemlerinde, gerekse bugün Türkeş'in partisini kanatları altına almıştır. Ve onun terörünü himaye etmiştir. Öte yandan Cumhuriyet Halk Partisi Moskova'nın Türkiye'deki güçlerine ve maceracı terörist örgütlere kucak açmıştır. Bu bakımdan iki parti de tek ayak üstünde duruyor. İkisi de terör kutuplarından birini koruyor. Biz bu nedenle herhangi birini tercih etmiyoruz. Her iki terör kaynağına karşı barışı, birliği ve dışa karşı direnmeyi sağlayacak bir hükümeti yeğliyoruz."

Doğu Perinçek, "Türkiye İşçi Köylü Partisi olarak siz Türkiye'deki sosyal ve ekonomik çıkmazlar ile anarşi ve terör olaylarının ne zaman ve ne şekilde son bulacağına inanıyorsunuz?" şeklindeki bir soruya karşılık olarak da şunları söyledi: "Bugün bütün dünya büyük bir kargaşalığa doğru ilerliyor. Fırtına bulutları dünyamızın ve Ortadoğu'nun göklerinde toplanmıştır, Türkiye'deki ekonomik bozukluk ve terör de dünya çapındaki bu çalkantıdan kopuk değildir. Türkiye, bugün Sovyetler Birliği'nin hamle yaptığı, ABD'nin ise durumunu korumaya çalıştığı bir bölgedir. Yani rekabetin en keskin olduğu bir noktadadır. İkincisi Türkiye, ekonomisi ile bağımlı bulunduğu Batının ekonomik bunalımından etkilenmektedir. Ayrıca toprak ağalarını tamamen tasfiye edemediği için kendi içinde de bunalım etkenlerini taşımaktadır. Nedenleri bu şekilde tespit edildiği zaman, bu terör ve ekonomik bunalımın atlatılmasının yollarını da az çok belirlemiş oluyoruz. Bu çalkantı ve kargaşalığa karşı Türkiye'nin kendisini savunabilmesi için dış tehdide karşı bir baraj kurması gerekir. Bu da istikrar ve barış ile mümkündür. Bir diğer çare de toprak ağalarından ve vurguncularından kendisini kurtarmasıdır."

"BUGÜNKÜ PARLAMENTODA GEÇMİŞ HÜKÜMETLERDEN DAHA İYİ BİR SEÇENEK DOĞABİLİR"

Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, bugünkü Parlamento ile kurulacak herhangi bir hükümetin Türkiye'nin meselelerine çözüm getirip getirmeyeceği şeklindeki bir soru üzerinde de "Bugünkü Parlamentoda geçmiş hükümetlerden daha iyi bir seçenek doğabilir. Eğer terörün kaynaklarından biri olduğunu iddia ettiğimiz Milliyetçi Hareket Partisi tecrit edilirse ve CHP, Sovyetler Birliği'nin saldırganlığını göğüsleyemeyen tutumundan vazgeçer, Rusya'nın beşinci kollarını himaye politikasına son verirse, Türkiye'nin meselelerini tamamen çözmesi bile en azından bu konuda bugünkünden daha olumlu politika izleyecek bir hükümet çıkabilir. Biz bunu imkansız görmüyoruz" dedi.

"AYDINLIK GAZETESİNİN YAYINLARI MİT İÇİNDE YUVALANMIŞ KANUNSUZ GÜÇLERE, CIA-MİT İLİŞKİLERİNE BÜYÜK DARBE İNDİRDİ"

Doğu Perinçek, Güney Haber Ajansı muhabirinin "Sovyet Rusya taraftarı sol grupların hatta sağ grupların sizinle ilgili bazı iddiaları var. Sizin MİT'le hatta CIA ile ilişkiniz olduğunu ileri sürüyorlar. Bu iddiaya mesnet olarak da MİT'in elinde bulunan çok gizli bilgi ve belgelerin sizin bir yayın organınız olan Aydınlık gazetesinde yayınlanmasını gösteriyorlar. Bu konuda ne söylemek istersiniz?" şeklindeki sorusu üzerine şu açıklamayı yaptı: "Dünyada herhangi bir kimse elindeki silahı karşıdakine verip 'al beni vur' der mi? Aydınlık'ın yayınları neye zarar verdi? MİT içinde yuvalanmış kanunsuz güçlere, CIA-MİT ilişkilerine darbe indirdi. Burada öyle saçma bir iddia ileri sürülmektedir ki, iddiaya göre CIA ve MİT'in içindeki güçler "al beni vur" diye TİKP'ye belge veriyorlar. Tam tersine eğer Türkiye'de CIA ve MİT'le ilişkisi olan insanlar arayacaksak, bu insanları CIA ve MİT'e karşı mücadele etmeyenler, bu tür kanunsuz, gerici faaliyetleri açığa çıkarmayanlar arasında aramalıyız. Biz bu mücadeleyi yürütüyoruz. Ayrıca bu tür suçlamalara da aldırmıyoruz. Çünkü biraz kafası çalışan, ahmak olmayan bir insan böyle bir iddiaya değer vermez."

"DÜNYADA HER ŞEY HIZLA GELİŞİYOR, BU SEBEPLE ÖNÜMÜZDEKİ YILLARDA BİR MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ TÜRKİYE İÇİN KAÇINILMAZ OLACAKTIR"

Doğu Perinçek hükümet kurmak milyonlara mal olduğu halde sık sık değişik hükümet alternatifleri üzerinde durmasının nedenini şöyle açıkladı:

"Hükümet kurmak milyonlara mal oluyor ama, iç barışı sağlayacak, özgürlük ve birlikten yana bir hükümet kuramamak da milyarlara mal oluyor. Bugün Türkiye'nin ihtiyacını, iç barışı sağlayacak, Moskova'nın yıkıcılığına ve terörüne karşı Türkiye halkını birleştirecek bir hükümet karşılayabilir. Hepimiz bu sorunun önemini üç-dört yıl sonra daha iyi anlayacağız. Bizim tarif ettiğimiz şekilde bir Milli Birlik hükümeti kuramamanın faturası, çok pahalıya mal olacaktır. Türkiye karşı karşıya bulunduğu tehditler karşısında kendi savunma mekanizmalarını oluşturacaktır. 50-60 yıl önce çok daha kötü şartlar altında Osmanlı Devleti enkazı içerisinden büyük bir direniş çıkarmış olan Türkiye, bugün çok daha güçlü kaynaklara sahiptir. Kanımızca tarih, böyle bir Milli Birlik hükümetini Türkiye için şart koşmaktadır. Böyle bir hükümet seçeneği önümüzdeki yıllarda kaçınılmaz olarak ortaya çıkacaktır."

KAYIP— Öğrenci kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.

Bektaş ÇELİK

Beşiktaş'ta...

(Baştarafı 1. sayfada)

Haznedar Posta Caddesi Çamlık semtindeki mağazasının önünde duran Eyüp Türksever adlı mobilyacı kimlikleri bilinmeyen iki kişinin silahlı saldırısına uğradı. Eyüp Türksever hastaneye kaldırılırken yolda öldü. 15-16 yaşlarındaki saldırganların eşkallerinin belirlendiği ve arama çalışmalarının sürdürüldüğü bildirildi.

10 MİLYON LİRA ÇALINDI

İstanbul Küçükpazar Garanti Bankasını soyan polis elbiseli üç kişi 10 milyon lira alarak kaçtılar. Soruşturma sürdürülüyor.

GEBZE'DE

Kocaeli'ne bağlı Gebze ilçesinde Hurşit Gökçe adlı 13 yıllık polis memuru İstanbul asfaltında devriye görevi yaparken şüpheli gördüğü biri kız dört kişiden kimlik sorması üzerine, tabanca ile öldürüldü.

GAZİANTEP'TE

Gaziantep'in Akyol Mahallesinde Korkut Söğüt adlı bir lise öğretmeni kimliği belirlenemeyen iki kişinin açtığı ateş sonucu öldürüldü. İlgililer ölen öğretmenin sol görüşlü olduğunu ve katillerin kimliklerinin belirlenmesine çalışıldığını söylediler.

İSKENDERUN'DA

İskenderun'un Esentepe Mahallesinde iki sol grup arasında görüş ayrılığı nedeniyle çıkan çatışmada Fatih Dönen adlı bir genç öldü. Daha sonra güvenlik kuvvetleriyle grup arasında çıkan çatışmada ise Hacı Coşar adlı kişi öldürüldü.

ADANA'DA

Adana'nın Sarıçam Mahallesinde henüz kimlikleri belirlenemeyen kişiler dün saat 11.00 sıralarında Kazım Torun adlı bir kişiyi öldürdüler. Yetkililer katillerin arandığını belirttiler.

KONYA'DA

Kamyonet şoförü Ibrahim Karataş, motosikletine çarptığı İsmet Ünlüel tarafından boğazı kesilerek öldürüldü.

ELAZIĞ'DA

Bir kadın evinin önünde otomatik tabancalarla taranarak öldürüldü.

MERSİN'DE

Mersin'in Alsancak Mahallesinde 6 aylık hamile ve bir çocuk davetlisi Fatma Yanar'ın uyuduğu eve giren kimliği belirlenemeyen kişiler anneyi boğarak kaçtılar. Fatma Yanar'ın kolundaki bileziği de çalan saldırganlar annenin yanında yatan 2 yaşındaki çocuğun ağlamasına da aldırış etmediler. Yetkililer kaçan katillerin kimliklerinin belirlenmesine çalışıldığını belirttiler.

BAŞSAĞLIĞI

Arkadaşımız Kamil Dede'nin annesi

Muhterem Dede'nin

ölümünü üzüntüyle öğrendik.
Ailesinin ve yakın dostlarının acılarını paylaşır, başsağlığı dileriz.

TİKP İzmit İl Örgütü

BAŞSAĞLIĞI

Tersanemiz işçilerinden, değerli arkadaşımız

Erdoğan Başalp

vefat etmiştir.
Ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Camialtı Tersane İşçileri

MHP'liler Çorum'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

hangi bir şeye rastlanmadığını belirtti.

Bu arada olayları yerinde izleyen muhabirimiz şu bilgileri veriyor:

HAMİLE KADIN POLİS KURŞUNUYLA ÖLDÜRÜLDÜ

Çorum'da MHP saldırılarının başlaması üzerine gece yarısı bir polis panzeri ve arkasındaki 3 sivil araba ile bir operasyon yapıldı. Panzer mahalleden çıkarken mahallenin önündeki kadınlara ateş açtı. Bunun üzerine Hatem Dursun adlı hamile bir kadın kafasından aldığı 2 kurşun yarasıyla öldürüldü. Olayda bir çocuk ve bir kadın da yaralandı.

ÇİFTLİKPINARI'NA YAPILAN BASKIN

Faşist katliamın başlatıldığı cuma günü Çiftlikpınarı'na baskın yapan komando ve polisler 60 kişiyi götürmek istediler. Halkın direnmesi üzerine polisler başçavuşa "vur emri ver" dediler. Başçavuş ise polise "at elindeki tabancayı" dedi. Bunun üzerine 60 kişi askerlere teslim oldu.

EVİNİ YANMIŞ BULDU

Ertesi gün kocasını aramak üzere şehire giden bir kadın ise evine dönemedi. Ertesi gün 5 aylık çocuğunu komşuya bırakan başka bir kadınla birlikte evlerine döndüklerinde ev yakılmıştı. Kadının çocuğunun da muhtemelen faşistlerin aldıkları rehineler arasında bulunduğu sanılıyor. Kadının Mehmet Karakoçan'ın eşi olduğu belirlendi.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Bu arada basına bir açıklama yapan Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Merkez Basın Bürosu, Çorum İl Başkanı Mehmet Patlar'dan aldığı bilgilere göre MHP'lilerin saldırılarını yoğunlaştırdıkları bazı semtlerde halkın köylere çekilmeye başladığını bildirdi. Göç eğilimi üzerine faşist saldırganların şehrin çıkış yerlerine pusu kurduklarının yer aldığı açıklamada buralarda rehin alınan yurttaşların işkence gördüğü belirtildi. TİKP'nin açıklamasında Valinin yalanlamasına rağmen yüzlerce kişinin, yakınlarının kayıp olduğunu savcılığa ihbar ettiği belirtildi. Açıklama şöyle sürüyor:

"Bulunan ölülerden bazılarının gözleri oyulmuş, başları kesilmiş, derileri yüzülmüştür. Ahmet Doğan, Veli Solmaz, İsmail Solmaz ve Süleyman Atlas işkenceyle öldürülenler arasında isimlerini saptayabildiklerimizdir. İsmail Solmaz yaralı olarak kaldırıldığı SSK Hastanesinde MHP'liler tarafından işkenceyle öldürülmüştür.

"Çorum çıkışında Yaydığın köprüsü civarında şoför Ali Gündoğdu ile tarla sahibi Rıza Ayvaz kolları kesilmiş ve kafa derileri yüzülmüş durumda bulunmuştur.

"Salman adlı bir yurttaşımız da başı kesilerek hunharca öldürülmüştür. Dün gece Nadik semtine polis panzerinin peşi sıra sivil saldırganların yaptığı silahlı baskında ise hamile bir kadın öldürülmüştür.

"Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu Üyesi Hasan Yalçın, Çorum'da MHP'li canilerin başlattığı kanlı olayları, tertip ve kışkırtmaları incelemek, saldırı altındaki halkın durumuyla ilgilenmek ve gerekli yasal girişimlerde bulunmak üzere bir heyetle birlikte bugün Çorum'a gitmiştir."

IŞKENCEYLE ÖLENLER

Çorum'daki faşist katliam ile ilgili olarak muhabirimizin tespit ettiği görüntüler ve yurttaşlardan edindiği bilgiler şöyle:

"Ahmet Doğan, Veli Solmaz'la birlikte Ulukavak'tan ev taşımak için gittiğinde MHP'lilerin saldırısına uğradı. Faşistler tarafından kaçırılan iki yurttaş işkenceyle öldürüldüler. Saldırganların adları ise Osman Gülbay, Şükrü Bezgin ve Hacı Şenöz olarak tespit edildi. Veli Solmaz adlı yurttaş gözleri çıkarılmış, şişlenmiş, kemikleri ise yakılmış olarak bulundu.

"Ali Tekel'in bacanağı Selman Eser ise kafası kesilmiş ve ayaklarından asılmış olarak bulundu. Saldırganlar, akşam cesedi yakmaya hazırlanıyorlardı.

"Tıp öğrencisi Süleyman Aslan Mutluevler'de panzerler tarafından vuruldu. Yaralı olarak araca bindirildi. Üzerinde sigara yanığı bulundu. SSK Hastanesine gitmek istemeyen yaralı yine de oraya götürüldü. Daha sonra da hastanede işkence ile öldürüldü. Perşembe günü işe Çiftlikpınarı'ndan 5 kişinin bindikleri otobüs Kiremitocağı'nda çevrildi. Üçü kaçabilen yurttaşlardan ikisi faşistler tarafından kaçırıldı ve 27 Mayıs okulu civarında işkence yapıldı.

ARTIK İÇ SAVAŞLA İÇİÇEYİZ"

Öte yandan dün Parlamentoda bir basın toplantısı düzenleyen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "Artık iç savaşla içiçeyiz. Çorum'daki olayların başka il ve ilçelere sıçramasından endişe etmekteyiz" dedi.

Ecevit, Çorum'da hükümetin hazırlıksız yakalandığını belirterek, "İçişleri Bakanlığı Müsteşarının Çorum Valisine yolladığı telgraf, sözlerimizin en büyük kanıtıdır" şeklinde konuştu. Hükümetin, Çorum olaylarında taraf olduğunu ve olayları kendilerine milliyetçi diyen saldırganların başlattığı ortadayken, hâlâ olayların altında komünist tertibi aradığını söyleyen Ecevit, "Oysa olayları tertipleyen ve başlatanlar askerlere 'komünist asker' diye bağırmışlardır" dedi.

Olaylarda polisin de taraf tuttuğunu belirten Ecevit, yaralıların sağcı saldırganların elindeki hastanelerde bulunduğunu ve olaylar hakkındaki verecekleri ifadelerin bu baskı altında alınacağını kaydederek, yaralıların Ankara'daki hastanelere taşınmasını istedi. Gerek olaylar sırasında, gerekse hastanelerde ölenlere insanlık dışı, akıl almaz işkenceler yapıldığını söyleyen CHP Genel Başkanı Türkiye'nin hızla bölünme yoluna gittiğine işaret etti. Ecevit, "Bu olaylar Türkiye'yi bir Vietnam'a, Kore'ye, Yemen'e çevirmek isteyenlerin ekmeğine yağ sürmektedir" dedi.

ÖLENLERİN SAYISI 23'E YÜKSELDİ

Bu arada Çorum Cumhuriyet Savcısı Ertem Türker, Mustafa Balcı adlı yurttaşın tedavi edildiği hastanede dün sabah ölmesi ile olaylarda hayatını kaybedenlerin sayısının 23'e yükseldiğini belirtti. Savcı Türker 36 yaralının da tedavi edilmekte olduğunu söyledi. Öte yandan cuma gününden bu yana sürdürülen operasyonlarda 27 tabanca, 1124 mermi ve 26 av tüfeği ele geçirildiği yetkililerce açıklandı.

Bu arada sokağa çıkma yasağının dün sabah saat 04.00 ile akşam 20.00 arasında kaldırılması üzerine dün sabah resmi kuruluşlarda işbaşı yapıldı.

«Vize kararı...

(Baştarafı 3. sayfada)

Birliği, onlarca milletvekili ve daha birçok kişi ve kuruluşun öngördüğü gibi bu durum, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine ve demokrasiye bağlı olduğunu ilan eden Federal Hükümet için de çelişkili bir tutumdur."

TÜRKİYELİ İŞÇİLER KÖLN'DE YÜRÜYÜŞ YAPACAK

Alman hükümetinin vize kararına karşı Türkiyeli işçiler 12 Temmuz günü Köln'de bir protesto yürüyüşü yapacaklar. Yürüyüşçüler adına açıklama yapan çeşitli mesleklerden 11 kişi, vize kararının Almanya ile Türkiye arasındaki dostluğa aykırı olduğunu bildirdiler.

Açıklamada, vize kararının 1953 yılında Almanya ile Türkiye arasında yapılan ikili anlaşmaların ihlali olduğuna değinilerek, "Bu karar, Almanya'da çalışan ve yaşayan vatandaşlarımızın ailesi ve yakınlarının seyahat özgürlüklerini kısıtlamaktadır" deniyor.

Vize kararları ile iltica akımının önlenemeyeceğine de dikkat çekilen açıklamada daha sonra şöyle deniliyor:

"Çünkü Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı ve toprakağalığı düzeninin devam etmesinin bir sonucu da iltica akınıdır. Geçmiş bütün Türkiye hükümetleri ve düzen partileri, Türkiye halkını kardeş kavgasına son verip can güvenliğini sağlayamadığı ve işsizlik cenderesinden kurtaramadığı sürece, iltica akını sürecektir."

Tes-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

yan Erçelik, ancak Türk-İş'i çökertmek isteyen ve Türk-İş'in disiplinini bozanlara karşı da uyanık olunmasını istedi.

Tes-İş Genel Başkanı sendikaların sadece laf söyleyen kuruluşlar olmaktan çıkmak, siyasi partileri etkileyebilecek yeni yollar bulmak ve mekanizmalar geliştirmek zorunda olduklarını da sözlerine ekledi.

İşçiler...

(Baştarafı 3. sayfada)

Büro-İş Genel Başkanı Fettah Akan'ın kurduğu Bür-Sen Sendikasının işyerinde karışıklık çıkarttığına değindi.

Kooperatiflerden bir konuşmacı da dünyadaki ve Türkiye'deki duruma değinerek, Rusya'nın savaşın kaynağı olduğunu ve Türkiye'de faşistlerin ve Rusya'nın güçlerinin gerici bir iç savaş çıkartmaya çalıştığına dikkat çekerek, bugünkü AP azınlık hükümetinin de tutumlarıyla buna hizmet ettiğini söyledi. Bir başka konuşmacı ise, buhranın sorumlusunun 6000-7000 lira alan işçi sınıfı olarak gösterilmeye çalışıldığına dikkat çekti.

Başkan adaylarından Kenan Gürbüz ise yaptığı konuşmada "İşçilerin iş güvenliğinin ortadan kaldırıldığını, işçilerin kazanılmış yasal haklarını korumanın birinci görevleri olduğunu" söyledi. İdari Sekreter adayı Mustafa Suzan ise "Bank-Sen'e karşı biz mücadele ettik, bundan sonra da edeceğiz. Türk-İş ilkeleri doğrultusunda mücadele edeceğiz" dedi. Mali Sekreter adayı Burhanettin Öztürk de "Türk-İş büyük bir vurdumduymazlık içindedir. Bunun hesabını soracağız. Türk-İş'i layık olan ellere teslim edeceğiz. Türk-İş yöneticileri işçinin sesine kulak vermelidirler" dedi.

Bu arada Gima Genel Müdürlüğünde çalışan MHP'li Murat isimli bir kişi olay çıkartmak istedi.

MHP'ye faşist...

(Baştarafı 3. sayfada)

nun hükümet ve Genel Müdür olacağına dikkat çekerek Özgür Gaziantep gazetesine bir demeç veren Mehmet Ali Özelmacı, "Faşist MHP destekli AP hükümeti yıllardır Türkiye'de demokratik oluşumları yok etmek ve sermayenin arzuladığı faşizm uygulamasına geçmek için cinayet ve terörle halkı yıldırmak taktiklerine bir yenisini eklemektedir" demişti.

Görüştüğümüz Özelmacı, "Bütün kamuoyunda cinayet ve terörü ile halkın nefretini kazanmış bir partiye faşist dediğimiz için hakkımızda soruşturma açılmasını ben tuhaf karşılıyorum. MHP'ye yalnız ben demiyorum ki, tüm kamuoyu faşist diyor. O zaman tüm kamuoyu hakkında soruşturma açılması gerekiyor" dedi.

Baskı ve ....

(Baştarafı 1. sayfada)

ler. Vali muavinine baskıları anlatan imzalı bir metin verdiler.

Bu sırada arabalardan inen kadınlar çevrede toplanan halka ve polislere şöyle bağırıyorlardı:

"Çocuğumuzu vuran polis, Avni Şahin'i öldüren polis. Gece saat 01.00'de kapıları kırarak içeri giren ve bizi çırılçıplak dışarı çıkarmak isteyen polis. Ben dinime atamam, doğruyu söylüyorum. Polise güvenmiyoruz, polisi üstümüze göndermeyin, polis bize zulüm yapıyor, isterseniz beni öldürün doğruyu söylüyorum."

Valiyle görüşmek için Vilayetin kapısına dayanan 70 yaşında bir kadın da şöyle diyordu:

"Kapımı iki kere kırdılar. Kırılan kapımı da getirdim, görsün vali, görsün başımızdakiler. Amcamın çocuğunu öldürdü Türkeşçiler, ellerini bağlayıp, derisini yüzüp dereye atmışlardı. Katilleri bulamayanlar, bize zulmü reva görüyorlar."

"Dükkanlarımızı saat 19.00'dan sonra açamıyoruz. Arama ve baskı yapıyorlar. Akşamları kimse rahat rahat dolaşamıyor. 16 yaşındaki çocukları polisler tabancayla kovalıyorlar. Bir hafta önce 7-8 yaşlarındaki çocukları kamyona doldurup götürdüler."

Dükkanı iki kere bombalanan ve kurşunlanan bir esnaf da şöyle diyordu:

"Esnaf aç durumda. Çünkü dükkanını açamıyor."

Vali muavini ile görüşüp mahallelerine dönerken bir yurttaş son olarak şunu söylüyordu:

"Bir memleketin bütün düğümü halkla bağlanır, halkla çözülür. Öyleyse bu zulüm halka niçin yapılıyor?"

MUHABİRİMİZ SALDIRIYA UĞRADI

Vilayet önüne gelen halkın dertlerini yerinde incelemek üzere Çağlayan semtindeki Dere Mevkiine giden muhabirlerimiz silahlı Dev-Sol'cular ve İGD'lilerce çembere alınarak dövüldüler. Mahalleye giden muhabirlerimizi lokantada bekleten saldırganlar daha sonra grup halinde lokantanın önünde arkadaşlarımıza saldırdılar. Arkadaşlarımız göz ve yüzlerinin çeşitli yerlerinden yaralanarak hastaneye sevkedildiler.

Çağlayan karakoluna başvuran arkadaşlarımız saldırganları teşhis ettiklerini belirterek şikayetçi oldular.

«Türkiye'de...

(Baştarafı 3. sayfada)

MALİ YARDIMLAR

Reuter ajansı, Türkiye'nin Batı ile olan mali ilişkilerine değinirken, 22 Temmuz'da Paris'te yapılması öngörülen borç erteleme toplantısının son derece önemli olduğunu belirtti. Bu toplantıda Türkiye'nin istekleri kabul edildiği taktirde, Ankara hükümetinin çok önemli bir engeli daha aşacağı belirtildi.

OECD çevrelerine göre, Türkiye, hazırladığı istikrar programının önümüzdeki yıllarda meyvelerini verebilmesi için dış borçlarını ertelemek istemektedir. OECD'ye sunulan paket, önümüzdeki üç yıl içinde vadesi gelecek olan 2.5 milyar dolarlık borcun dört veya beş yılı ödemesiz olmak üzere yedi veya on yıl süreyle ertelenmesini, yani uzun vadeli bir borç haline dönüştürülmesini öngörüyor.

Türkiye'nin devlet garantisini haiz dövizle ödenebilir borçları 15 milyar doları buluyor. Bunun 2.5 veya 3 milyar dolarlık bir kısmının bu yıl içinde ertelenmesi, ekonomiyi ağır bir borç yükünün altından kurtarabileceği gibi döviz kazandırıcı hizmetlerin de süratle geliştirilmesini sağlayacağı belirtiliyor.

OECD çevreleri, Türkiye'nin taze para yardımına olduğu kadar borç ödeme rahatlığına da ihtiyaç duyduğunu kaydediyorlar.

OECD'nin Türkiye hakkında hazırladığı son raporda, Türkiye'nin petrole her ay 330 milyon dolar ödemek zorunda olduğu, ayrıca bu yıl, birikmiş borçlarının faizleri için 900 milyon dolarlık bir yükün altına girdiği kaydedildi. Türkiye, önümüzdeki üç yıl içinde, ana paranın olduğu kadar faiz ödemelerin de ertelenmesini istiyor.

Giscard ve...

(Baştarafı 3. sayfada)

Başbakanı Schmidt, Batı ittifakının, Sovyetler Birliği'yle yeni silahsızlanma görüşmelerine başlaması için ABD'yi ikna edeceğini umduğunu söyledi.

"Der Spiegel" dergisine bir demeç veren Schmitd, NATO Bakanlar Konseyinin, Sovyet önerisini inceleyeceğini tahmin ettiğini söyledi ve görüşmelerin ABD'deki Başkanlık seçimlerinden sonra başlamasının uygun olacağını belirtti. Soruna siyasi çözüm bulunması gerektiğini söyleyen Schmidt, Sovyetlerin Afganistan'daki askerlerini çekmesi için zemin hazırlanmasını istedi.

Afganlı...

(Baştarafı 1. sayfada)

size herhangi bir sual yönetilirse, Afganistan'da her şeyin yolunda ve halkın mutlu olduğunu söylemelisiniz" dediğini bildirdi.

Necef Ali, kendilerine 200 dolar cep harçlığı ile üniforma verildiğini ve geçtiğimiz 2 Temmuz günü Olimpiyatlara katılmak üzere yola çıkmaları gerektiğini hatırlattıktan sonra "Ancak hareketimize bir gün kala kaçmayı başardık, kaçışımız İslama ve Müslüman ulusumuza hizmeti amaçlamaktadır" dedi.

Afganistanlı bazı voleybolcular, basketçiler ve futbolcular da daha önce kaçarak direniş hareketine katılmışlardı.

MOSKOVA TELAŞTA

Öte yandan Olimpiyatların başlamasına iki hafta kala Moskova Televizyonunda gösterilen bir filmde Batı Gizli İstihbarat Örgütlerinin Olimpiyatlar sırasında karışıklık çıkarmaya çalışacakları iddia edildi. Filmde Olimpiyatların, bu örgütler tarafından bildiri dağıtmak ve propaganda yapmak için kullanılacağı öne sürüldü.

BBC Radyosunun Moskova muhabiri, Sovyet yönetiminin Moskova'ya çok sayıda polis yığılmasına ve başkentin kale haline getirilmesine gerekçe bulmaya çalıştığını bildirdi.

Üç milletvekili...

(Baştarafı 1. sayfada)

kın" dediler.

SABAH "İSTİFAMIZ KESİN" DEMİŞLERDİ

Öte yandan üç milletvekili dün sabah istifalarının kesin olduğunu açıklamışlar ve şöyle demişlerdi:

"Daha önce Tuncay Mataracı'nın partimize girmesi halinde milletvekilliğinden istifa edeceğimizi açıklamıştık, sözümüzde duruyoruz, istifamız kesindir."

Bu açıklamadan sonra, CHP'li Millet Meclisi Başkanvekili Memduh Ekşi, Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay ve Kırklareli Milletvekili Gündüz Onat, üç milletvekili ile görüşerek istifadan vazgeçmeleri için ikna etmeye çalışmışlardı.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın — Milliyet — Politika — Son Havadis — Hürriyet — Tercüman — Hergün — Cumhuriyet

Erel'in ilginç yorumu: «MSP-MHP rekabeti»

(Baştarafı 3. sayfada)

"MHP içinde, Nihal Atsız fikriyatını benimseyenler tarafından dağıtılan 'MSP kapatılmalıdır'' başlıklı bir bildiride bazı MSP liderleri hakkında şöyle karalamalar yer almıştır:

"Süryani-Ermeni kırmasıdır. Ermeni-Kürt kırmasıdır. Ermeni-Alevi kırmasıdır. Arnavut Bulgar kırmasıdır. Bulgar tohumudur?"

"MHP'li gençler bildirilerinde MSP'li liderlerin hepsini "kırma" ya da tümüyle ayrı ırktan göstermekle hızlarını alamamış olmalılar ki bu kez MSP kitlesine yönelmişlerdir. Bütün bir kitleyi suçlayarak 'Hayvanla insan arası mahluklar', 'Ruhsal çöküntü içinde olan kişiliksiz insanlar', 'Çanak yalayıcı aşağılık kişiler' gibi sıfatlar kullanmışlardır.

"Partilerarası rekabetin tabanda hangi usluba kaydığını gösteriyor bu bildiri. Ve MHP ile MSP arasındaki rekabetin şiddetini...

"Süleyman Bey mevcut politikasını sürdürürse MHP'nin uslu durması mümkün değildir."

«IĞRIP»IN YAZARI

Erol Toy:

«Hazırladığım yeni romanda 1938 Harpokulu mezunlarının yüklendikleri misyonun, bugün ulaştığı sonuçları konu ediniyorum»

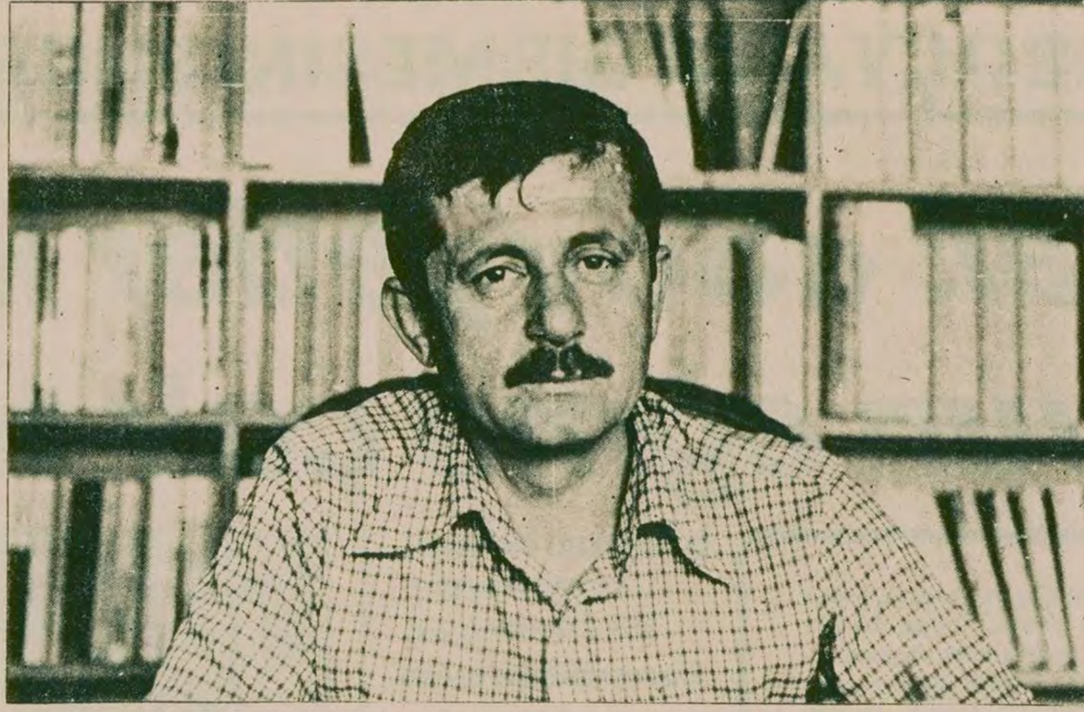
Doğan Kemancı

● Sayın Erol Toy, roman olarak belirtilmesine karşın uzun bir öykü diyebileceğimiz "Iğrıp"ın diğer eserleriniz arasındaki yeri nedir?

— "Iğrıp" diğerlerinden değişik. Şu açıdan değişik. Benim romanımda iki yol var: Birincisi Cumhuriyet öncesi Türkiye toplumunun niteliğini ve özelliklerini araştırmak, ikincisi Cumhuriyet sonrası toplumsal yapımızın temelini irdelemek. Birincisinin örneği tarihsel dönemeçlerimizi konu olarak alması ki; "Toprak Acıkınca" Kurtuluş Savaşını, "Azap Ortakları" Fetret dönemiyle Şeyh Bedreddin olayını, "Kuzgunlar ve Leşler" Celali isyanlarını konu edinirler.

İkinci yol Cumhuriyet toplumunu işçi, köylü, burjuvazi ana sınıfları etrafındaki kategorilerle ona paylaştırarak oluşacak bir dizidir. Acı Para" esnaf kesimini "İmparator" burjuvaziyi, "Kördüğüm" aydınları, "Gözbağı" işçi sınıfını ve sonuncusu -yazılmakta olan- asker kesimini konu ediniyor. Bu dizi gençliği, politikacıları, memurları, din adamlarını simgeleyenler de yazıldığında tamamlanacak.

"Iğrıp" bunların dışında kendi kendimi değişik bir yapı ve üslup denemesine tabi tutmamın bir sonucudur. Ve öyle değerlendirilmesinde yarar vardır. İnsan psikolojisinin derinliği, anlık algılamaların çağrışımları ve bu çağrışımların insanın davranışındaki etkilerini Türkçenin olanakları içinde yazabilmek. Ve sonuçta dilimizin hiç de yoksul olmadığını kanıtlayabilmek. İnsanların ayrımsız kardeş oldukları, birbirlerine düşmanlığın yabancılaşmadan doğduğu; bu yabancılaşmalar giderilebildiği zaman insanın insan kurdu olmasının kalkacağını kanıtlamaya çalışan bir yazı örneği.

EROL TOY

● Türk yazınında tarihi roman yazanlardan biri de Kemal Tahir. Sizinse Kurtuluş Savaşı ve Osmanlı İmparatorluğunu çeşitli dönemlerini K. Tahir'den ayrı bir biçimde yorumladığınız görülüyor. Bu ayrımlardan sözeder misiniz?

— Bence Kemal Tahir Türk romanının ustalarından biridir. Ona bakarken öncelikle romanımıza getirdiği aşama açısından bakmak gerekir. Ve değerlendirmemizi niteliğine zarar vermeden irdelemek gerekir. Bu açıdan alındığında Kemal Tahir'in genel yaklaşımı ile benim yaklaşımımın farklı olması kaçınılmazdır. Çünkü benim anlayışıma göre bir yazar geçmiş bütün bir kültür birikimini özümsemeden ve seçtiği dalın bütün ustalarıyla gücünün yettiği oranda hesaplaşmadan, onların yapamadığını yapmaya sıvanamaz. Başka bir deyimle yazmaya cesaret edemez. Çünkü bunun tersi elektriği bilmeden onu kullanmaya benzer. Belki bir süre için geçerli olur ama bir gün de çarpar.

Kemal Tahir'i bu yaklaşımla ele alacak olursak tezlerinin doğru ya da yanlışlığını onun yöntemiyle, roman yazarak tartışmak zorunluluktur. Eğer bunu birkaç sözle açmak gerekiyorsa şöyle diyebiliriz: Kemal Tahir'in Osmanlılığa bakışı süreklilik içerir, benim bakışımda ise her düzen ve toplumsal yapı değişime ulaşan bir tükeniş sınırına dayanır.

● Hazırladığınız son romanınızın içeriğinden sözeder misiniz?

— 1938'lerde Harp Okulunu bitirenler, Mustafa Kemal'in ölümüyle büyük bir boşluk duygusu içinde bir misyon yükleniyorlar. Bu yitirdikleri önderin misyonudur. Amaçları onu, onun düşündüğü noktada başarılı kılmaktır. Yeni romanımda ülkenin oluşumunda ve gelişmesinde sınıfsal ayrışmaların hızlanmasının kaçınılmaz olduğu günümüz Türkiyesinde, bu iyi niyetli misyonun ulaştığı sonuçlar konu edilmektedir.

● Yurdumuzda her yıl değişik yazın alanlarında ödüller verilmekte. Son olarak sizin ödüller konusundaki görüşlerinizi alsak.

— Ödül, kültür üretimini sınırlamaya dönük bir davranıştır. Bir kültür üretiminin kendi akışını, yaygınlığını, geçerliğini ve etkisini birtakım aracılarla sağlamaya çalışmak bence yanlıştır. Bu yüzden de kültür üreticisinin en büyük ödülü etkisidir. Çünkü üretimi gününe değil, geleceğe yöneliktir. Ve güncel değer yargılarının üstüne çıkabildiği zaman etkinliği daha da derinden olur. Bu yüzden ben ödüllerin kültüre zarar verdiğine inanıyorum. Çünkü jüriler, ister istemez, hele de bizdeki gibi yarışma biçiminde olursa, katılanlar arasında kendi beğenilerine ya da kendi ideolojilerine en uygun olanı seçtiklerinde kendilerine karşı dürüst davranabilirler.

Eh! Aynı koşullarda, aynı şekilde ve çok zaman aynı ideolojilerle yetişmiş kişilerin değerlendirmesi de aynı sonuçlara ulaşacaktır. Ve birbirinin benzeri üretim ortaya çıkacaktır. Nitekim son yılların ödüllerine bakılırsa bu varsayımın doğruluğu ortaya çıkar.

Fuat Kırcalı'nın İtalya'daki "Spor" konulu yarışmaya katılan karikatürü.

İtalya'daki "Homo Ridens Graffiti" yarışmasına Türkiye'den dört çizer katıldı

İtalya'da yapılan ve konusu "spor" olan bu yılki 12. Uluslararası Grafik Gülmece Yarışması sonuçlandı Karikatür dalında İtalyan Antonio Vedu, çizgi-öykü dalında İngiliz David Mc Kee'nin yapıtları ödüllendirildi.

Haziran ayı içinde Marostica'da açılan sergi ağustos sonuna kadar Ravenna'da ve eylül ayında Conegliano'da yinelenecek.

Türkiye'den Fuat Kırcalı, Cemalettin Güzeloğlu, Mehmet Mahir ve Tufan Arkayın'ın yapıtlarının da alındığı bu yılki "Homo Ridens Graffiti" albümünde 59 karikatür ve 14 çizgi öykü yer alıyor.

AHMET NAİM'İN HİKAYELERİ

bir yudum soluk

Kör nefes, gerçekten çok hayın, çok sinsi bir gazdır

Durakladı Etem Çavuş. Sol elinin tersiyle gözlerini oğuşturdu. Anlaşılan kaza konusunu çarçabuk kapatmak istiyor ki, soru sormamıza meydan vermeden, konuştu:

— Körnefes, maden kitaplarının "karbon gazı" dediği şeydir. Yine bizim işçimizin aydınlık zekasının bulup çıkarttığı çok yerinde bir tanımlamadır, körnefes.

Körnefes, gerçekten çok hayın, çok sinsi bir gazdır. Bu gazı hissetmeden yutarsınız; rengi yoktur, kokusu yoktur, göremezsin bilemezsin, sadece bazı bacalara kör kör sokulup hayın hayın zehirini kustuğunu duymuşsundur, kurbanlarını görmüşsündür. Başımdan geçtiği için iyi bilirim. Bir gün yanımda bir arkadaşla nefeslik delmek istediğimiz bırakılmış bir bacaya gitmiştik. Sağı solu yokladık, gereken yerlere işaretlerimizi koyduk. Arkadaş kapıdaki bir arızayı onarmak için anayola doğru yürüdü. Ben geldiğimiz yoldan geri dönüyordum. Üzerime o kadar tatlı, o kadar bayıltıcı bir uyuşukluk çöktü ki, hemen oracığa çömeldim. "Az dinleneyim" dedim. Bir anda ortalık günlük güneşlik kesildi. Sanki yerin yedi kat dibinde değildik. Karanlıklar içinden zümrüt gibi bir çayır peydah oluverdi gözlerimin önünde, dayanamadım ve uzanıverdim oracığa... Zümrüt çayıra uzana koyduk ya, gözümü nerde açsam iyi, hastanede... Midem döneniyor, başım dersen olmuş bir kazan, çatlayacak gibi zonkluyor... Meğer ben o sinsi körnefesle zehirlenmişim. Bırakılmış bacada adamakıllı yutmuşum bu zıkkım gazı. Arkadaş anayola saptığı için hava ceryanı onu kurtarmış. Halbuki ben aynı yoldan dönerken daha da yutmuşum. Allahtan iyi bir tesadüf bizim uşaklardan bir ikisi oradan geçerlerken beni görmüşler. Neyse, alacak soluğumuz varmış daha...

Galeride bir durup bir yürüyerek bu sözleri ederken, ocağın ilk bacasının önüne varmıştık. Etem Çavuş:

— Aha ocağın çok meraklandığınız bir bacası, dedi. Bunun gibi başka bacalar da göreceksiniz.

Burası, sadece dört-beş lambanın ışıtabileceği kadar aydınlık bir yer. Yürüdüğümüz galerinin soluna açılmış ve her tarafı pırıl pırıl "karaelmas" kaplı bir höyük... İşte, yeraltına, alabildiğine derinlere doğru dalıp giden bir kömür damarının tam içindeyiz. Madenci dilinde "kılavuz" denilir buraya. Girdiğimiz kılavuzda beş kişi çalışıyor. Bunların üçü, bacanın "yanan taş"ını kazmalayan bacacı işçiler: Kazmacı ustası, yedeği ve işçisi. Diğer ikisi de, baca ilerledikçe, tavanı göçmesin diye destekleyen ya da bağ bağlayan meremetçi ile işçisi.

— Merhaba, hoşgeldiniz!

Çaproğlu Ahmet Çavuş, önceden kendisiyle kararlaştırdığımız gibi, tam vaktinde ve bacanın içinde buldu bizi. Ocak gezimizin bundan sonraki kısmını onun kılavuzluğunda yapacağız. İhtiyar kurtla, şimdi yeraltındakilerin en kıdemlisi ve en ustası olan Çaproğlu Ahmet Çavuş karşılıklı geldiler, el sıkıştılar. Etem Çavuş, Çaproğlu'nun omuzlarını sıvazladı:

— Konukları sana emanet ediyorum, diye gülümsedi. Çaproğlu da:

— Buyursunlar, baş üstünde yerleri var , dedi.

Etem Çavuş, buradan en yakına rastlayan "menfez"lerden birinden dışarı çıkacak. Ona kalsa bizimle birlikte bütün yeraltını dolaşmaya hazır. Ama biz, daha fazla yorulmamasını söyledik. Kafasını salladı: Siz bilirsiniz.

İhtiyar kurtla el sıkışıp ayrılıyoruz. Bir elinde lambası, ötekinde ünlü bastonu, usul usul kayıyor karanlıklara Etem Çavuş. Ta uzaklarda bir dinamit kütlüyor. Adım sesleri yankılanıyor galerilerde. Ve kuyuların o kendine özgü ezgisi hepsinin yerini alıyor sonra...

Çaproğlu işaret ediyor: Yürüyelim mi? Yürüyoruz. Gezecek yerimiz çok daha. Sonra, bu yeraltı gezimizin üçüncü kılavuzu madenci-şair, daha doğrusu şair-madenci bizi bekliyor. Onu önceden kararlaştırdığımız yerde bulacağız, yeni bir kuyuya ineceğiz beraber. Şair-madenci ile dalacağımız son kuyuya asansörle değil, yürüyerek ineceğiz.

— Sola saparsak bir lağım bacasına gideriz. Bu lağım, işlenecek bir damara ulaşmak için deliniyor. Arzularsanız görelim.

— İyi olur Çaproğlu, diyorum. Ama yalnız onu değil, başka bacaları da görelim; yalnız konukların bir ricası var: habersiz yaklaşalım bacalara.

— Nasıl buyurursanız öyle olsun.

Sağımızda bir çakıltı var. Teneke damlı bir kulübe içindeyiz de sanki, tepemizden aşağı dolu taneleri dövmekte bizi: "muttasıl". Duraklıyoruz. Lambalarımızı yukarıya kaldırarak çevremizi görmeye çalışıyoruz. Sağımızda, bir kömür damarı içinde, yukarıya doğru oyulmuş oluk biçimi bir baca var. Bir şeyler daha görebilmek için elimizde olmaksızın eğilerek bakıyoruz. Az ötemizde, bir höyüğün içinde, yarı-yatık durumda çalışan üç işçi görüyoruz. Biri iyice yatmış höyüğün içine, demirine yakın bir yerden tuttuğu kazmasını yarım kolla sallayarak damarı genişletmeye çalışıyor. Öbürü, kazmacının kopardığı irili ufaklı kömür parçalarını yine yarı-yatık durumda kürekle aşağıya kaydırıyor. Üçüncüsü, "başyukarı"dan aşağıya uzatılmış saç oluğa bu kömürleri aktarıyor, sonra da küreğiyle iteleyerek kömürün saç oluktan akmasını ve arabaya dolmasını sağlıyor. Üçü de yarı bellerinden yukarısı çıplak çalışıyorlar. Bacayı sislendiren buğu, lambalarımızdan tüten is değil, delikanlıların vucutlarından tüten dumandır. Ve biz, ikiyüz elli metre yerin altında, kömür damarına gövdecek saplanmış, kımıl kımıl çalışmakta olan bu üç yiğit delikanlıyı seyrediyoruz bir süre, saygıyla.

(DEVAM EDECEK)

OKURLARDAN

Zafer Gülücükleri

Döne döne gider atılan kurşun
A gülüm
Ya bulur ya ıska geçer
Bir can daha yıkılır toprağa
Ilık bir bahar gününde

Çok türküler yakılmıştır
bahar üstüne
sevda üstüne
Benim sevdam yeni değil

Bahar her yörede ayrı mı
Sevda her ülkede ayrı mı
Benim türküm yine bahar üstüne

Döne döne gider zaman
A gülüm
Ya iyi ya kötüdür amma
Ben iyimser bakıyorum geleceğe
Ben iyimser bakıyorum kurşunlarına
Türlü çeşitli bombalarına-işgalcinin
Kamboçya'da Afganistan'da
Bir can daha yıkılır toprağa
O güzelim bahar günü
zafer gülücükleri bırakarak.

Gelinim a gelinim oğlum a oğlum kızım a
kızım
Dağlarında vereplerinde yurdunuzun
Yüreğimin de bir yerlerinde
Nakış nakış işlersiniz hıncınızı
Nakış nakış dokursunuz öfkenizi
Yanık yanık söylersiniz a gülüm
Özgürlük bağımsızlık türkünüzü

Yanar acınız sevginiz sonsuz
Hasretiniz tüter buram buram
Kabarır içim derya
Kocaman dalgalarla tükenmeyen
fırtınalarla
Yürürüm üstüne işgalcinin
Yürürsünüz üstüne üstüne bütün
varlığınızla
Bir kış gününde belki yaz sıcağında
Duyarım inler ortalık
Kamboçyalım Afganlım
Zafer sevincinizi
Sizinle ortak yaşarım

CEMİL ŞENER (Yozgat)

Nolaydı yapıla yolum

(Akdağmadeni'ne bağlı, Bozhüyük, Veziralan, Ardıçalan, Höyüklüalan, Yazılıtaş, Kızılcaova, Çağlayan ve Maşlahlımezrası köylerinin siyasi nedenlerle yapılmayan yoluna ve yolu yapmayanlara sitemimdir.)

Küçüğüm adım Eşe
Büyüğüm adım Hüseyin
Kirvem gadam bibim
Bizler yoluna yoluna
Kim bakar köyün yoluna

Mavi gözlü yiğit sözüm edende
Efendisi budur dedi milletin
Öyle isem misli arta nabalım
Aha halim
aha çulum
nolaydı yapıla yolum

Bebem ey bebem
Allı gelinim toy delikanlım
Seni nasıl sarsam yavrım
İçime alıp ısıtsam
Omuzda sırtta taşınmaz
Palan vurup kara eşeğe bindirem

Götüreyim dermanını bulalar a oğul
Deh benim çaresizim

Sırtımız vermişiz Nalbant Dağına
Sığınmışız kavlinen yaradana
Varacağız varacağız
Te maden sıkı dur
Biziz gelen kucağına
Sekkiz sahat sonra

Çatalalan ya beri ya öte
Bir tipi ki
bir soğuk ki
Vurdum vurdum dizlerime
Uzaklarda it uludu ıslığıma sesime
Vay ki ölüm
Vay ki ölüm
Nolaydı yapıla yolum.

CEMİL ŞENER (Yozgat)

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ

LONDRA ÇAĞDAŞ DANS TOPLULUĞU'nun sunacağı üç ayrı gösteriden ilki bu akşam 21.30'da Açık Hava Tiyatrosunda izlenebilir. "London Contemporary Dance Theatre" adlı topluluk, 1966'da Londra'da bir Çağdaş Dans Vakfı kurulmasından sonra oluşma sürecine girdi. Başına modern dansın öncülerinden Martha Graham'ın dansörlerinden olan Robert Cohen'in getirildiği Vakıfın bale okulu küçük dans grupları kurarak İngiltere içinde turneler yaptı. 1970'de Cohen'in koreografisiyle kısa bale yapıtı "Hücre"yi ilk eserleri olarak sundular. İlk repertuarları ABD'li sanatçıların yapıtlarından oluşurken zamanla İngiliz bestecileri de topluluğa katkıda bulundular. Bugün topluluk köken bakımından belki hâlâ Amerikalıdır ama Avrupalı bir kişiliğe bürünmüştür. Topluluğun bugünkü programında üç bale yapıtı bulunuyor: "Anne Ayakta Duruyordu" (Vivaldi), "Orman" (Brian Hodgson) ve "Çalışma" (John Kelihor). Fiyatlar: 300, 250, 200, 100 lira.

LONDRA YAYLI ÇALGILAR DÖRTLÜSÜ'nün festivaldeki ilk konseri 19.00'da Aya İrini'de izlenebilir. Geçen yıl yeniden oluşturulan Dörtlü'nün tarihçesi 1908'e dek iniyor. Oda müziği türündeki yapıtlarla 1930 yılına dek ABD dahil tüm ülkelerde ilgi gören topluluk, 1979'da Filarmoni Orkestrası şeflerinden Carl Pini tarafından yeniden oluşturuldu. Dörtlüde bir de Türk viyolacı var: Ruşen Güneş. Diğer elemanlar şunlar: Carl Pini (keman), Benedict Cruft (keman), Roger Smith (viyolonsel). Topluluğun bugünkü konserinde Haydn, Sinangil, Schubert ve Brahms'ın eserleri seslendirilecek. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ TÜRK MÜZİĞİ KOROSU'nun festivaldeki ikinci ve son konseri bugün 21.30'da Rumelihisarı'nda izlenebilir. 1973'de kurulan B.Ü. Türk Müziği Korosu, okul müzik kulübünün bir icra organı olarak oluşturuldu. Kurulduğundan bugüne dek Ruhi Ayangil tarafından yönetilen koroya amatör müzisyenlerden oluşan ve üniversitede Müzik Tarihi dersleri veren Aydın Oran'ın yönettiği bir orkestra eşlik ediyor. Koronun konseri üç bölümden oluşuyor. İlk bölümde Buhurizade Mustafa Itri, Rauf Yekta Bey ve Eyyubi Ebubekir Ağa'nın yapıtları, seslendirilecek. İkinci bölümde erkekler korosundan 7 ilahi dinlenecek. Üçüncü bölümde ise Sadettin Arel, Fırat Kızıltuğ, Cevdet Çağla, Selahattin İçli, Mutlu Torun ve Yalçın Tura'nın yapıtları izlenecek. Fiyatlar: 100, 75 lira.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

VIETNAM, ISVEÇLI YAZAR MYRDAL'IN KAMBOÇYA'YA GIRMESINI ENGELLEDI

Abdullah Görgün

Jan Myrdal: «Sovyetler karşısında boyun eğme çok tehlikeli»

● *«30'lu yılların başında, barış ve yumuşamadan bahsedenler vardı. Bu o zaman doğruydu. 1938 yılında Fransa'da silahsızlanmadan bahsedenler Hitler'in çıkarı için konuşuyorlardı. 1942'de konuşanlar ise doğrudan doğruya Hitler'e hizmet ettiler»*

ARKADAŞIMIZ Abdullah Görgün, İsveçli gazeteci ve yazar Jan Mrydal ile görüştü. Mrydal, bir süre önce bir gazete adına Kamboçya'ya gitmek istemişti. İşgalden önce Kamboçya'yı gezen Mrydal, işgalden sonra aynı bölgelerdeki durumu yansıtmak istemişti. Aşağıda Jan Mrydal'ın bu olay, Afganistan ve yumuşama üzerine görüslerini sunuyoruz.

● *Kamboçya'daki Vietnam konirolu altındaki bölgeleri gezmek için yaptığınız başvurunun Vietnam makamlarınca reddedildiğini biliyoruz. Once bize bu konuda bir açıklama yapar mısınız?*

MYRDAL: Svenska Dagbladet gazetesi Vietnamlılardan benim için vize istedi. Benden yapmamı istedikleri şey, orada ne olup bittiğini olduğu gibi yazmamdı. Yani Kamboçya'da 1978'de gezdiğim yerleri tekrar gezmem, oraların fotoğraflarını tekrar çekmem, o zaman karşılaştığım insanlarla tekrar konuşmam, Vietnam'ın iddia ettiği, Demokratik Kamboçya'nın Vietnam'a karşı işlediği iddia edilen birtakım suçlamaları kontrol etmem, hakkında kitap yazdığım "ANGKOR"ları tekrar ziyaret etmem (Angkor: Yapılışları 700-800 yıllarına uzanan, içinde binlerce insan barındıran her yanı ayrı bir sanat şaheseri yapılar. Angkor, bugün de Kamboçya uygarlığının sembolü olarak Kamboçya bayrağına işlidir. AG), 1978'den itibaren ne olup bittiğini incelemem vs.

● *Cevap ne oldu?*

MYRDAL: "Kesinlikle hayır!. Myrdal devamlı olarak Vietnam'a düşmanlık yaptı... Her zaman Vietnam'ın düşmanları safında yer aldı."

Bunun üzücü olan yanı, benim buralarda ne olup bittiğini görebilen birkaç kişiden biri olmamdır.

Gayet somut bir görevdi bu. Şuydu söyleyeceğim şey: 1978'de ben burada, burada bulundum. Durum şuydu, şuydu. Şimdi buralardaki durum şöyle, şöyle.

1978'de gezdiğim bütün fabrikaları, balıkçılık kuruluşlarını, kooperatifleri tekrar gezecektim, şu anda ne durumda olduklarını yazacaktım.

● *Yazılarınızda, konuşmalarınızda Vietnam'ın Kamboçya'yı; Rusya'nın Afganistan'ı işgali ile Rusya'nın Çekoslovakya'yı işgali arasında paraleler kuruyorsunuz...*

MYRDAL: Evet.

● *Bugün, 1968' de Rusya'nın Çekoslovakya'yı işgalini kınamış olan birçok aydın, yazar, sanatçı Rusya'nın Afganistan'ı işgalini kınamaktan çekiniyor. "Afganistan ile Rusya arasında hukuki bir anlaşma var" vs. gibi nedenler öne sürüyorlar. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

● *«Dünya barışını İsveç, Norveç tehdit etmiyor. Barışı tehdit eden Sovyetler. İsveç silahsızlanır, Danimarka silahsızlanır. Bu önemli değildir Önemli olan Sovyetler Birliği sorununu ele almaktır»*

«Boyun eğme, diz çökme çok tehlikeli»

MYRDAL: Bence bunun nedeni ideolojik değil... Bence bunun nedeni, Sovyetlerden gelen ve her geçen gün artan baskı... Bazı insanlar buna göre yerlerini alıyorlar ve kendilerini buna uyduruyorlar, çeşitli şekillerde kendilerini meselenin dışında tutmaya çalışıyorlar.

Zavallı Finlandiya'yı düşünün. Biliyorsunuz, BM'deki oylamada tarafsız kalmayı tercih etti. Neden?... Sovyet, büyük komşu ve güçlü... Bu durumda onun önünde eğiliyor.

Bizim ülkemizde de savaş zamanında olduğu gibi bir eğilim var şimdi: Boyun eğme... Diz çökme... Fakat bu çok tehlikeli bir durum.... Çok. çok tehlikeli.

● *Afgan halkını tanıyan bir yazar olarak, Rusya'nın Afganistan'ı işgali üzerine düşüncelerinizi özetler misiniz?*

MYRDAL: Mesele basit: Sovyet savaş güçleri kendi bölgeleri dışında yabancı bir ülkeye giriyor. Burada özel önem taşıyan bir nokta var: Rusları kimin çağırdığı... Çekoslovakya'da olduğu gibi Afganistan'da da Rus birliklerini kimin çağırdığı bilinmez. Ruslar Afganistan'a girdiğinde başta bulunan başkan aniden kayboluverdi.... Öldü....

Örneğin Finlandiya'nın Sovyetler Birliği ile bir anlaşması var... Sovyetlere günü birinde kimden geldiği bilinmeyen bir Fin çağrısı yapıldığını düşünün... Korkunç tehlikeli bir şey bu.

Afganistan'da milli bir direniş var. Sorun milli bağımsızlık sorunudur.

1958, 1959, 1965 ve en son 1970 yıllarında Afganistan'da bulundum. Afgan halkının çok iyi bir yanı var: Milli bağımsızlıklarına düşkünlükleri. Her zaman ulusal bağımsızlıkları için savaştılar. Biliyorsunuz uzun zaman İngilizlere karşı savaştılar. Ve onları yendiler.

Jan Myrdal: İsveç'te yapılan mitinglerden birinde konuşurken

● *İsveç artan savaş tehlikesini görüyor. Ne var ki önlem olarak pek fazla bir şey yapılmıyor. Sosyal demokratların tedbir olarak öne sürdüğü silahsızlanma konferansları hükümet tarafından da destek gördü. Stockholm'de bir silahsızlanma konferansı toplamak için girişimlerde bulunuldu. Bunun hazırlıkları daha da sürüyor. Bu tip konferanslar üzerine siz ne düşünüyorsunuz?*

«Silahsızlanma konferansları bir balondur»

MYRDAL: Prensip sorunlar, örneğin sosyal-demokratların bildirilerinde ele aldıkları noktalar iyi. Bu, İsveç'te olumlu bir gelişme. Açık bir tutum alıyorlar. Örneğin Sovyetlerin Afganistan'dan çıkması, ülkelerin toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi vs.

Silahsızlanmaya gelince, herkes bunu istiyor. Fakat bu nereden başlayacak? Kuzeye bakarsak silahların Murmansk'ta olduğunu görürüz. (Sovyetlerin en büyük deniz filosu ve en güçlü askeri üslerinden birisi kuzeyde Murmansk'ta bulunuyor. AG)

Dünya barışını İsveç, Norveç tehdit etmiyor. Barışı tehdit eden Sovyetler. Silahsızlanmadan bahsederken "Başta küçük ülkeler silahsızlanmaya başlayacak" diyemeyiz. İsveç silahsızlanır, Danimarka silahsızlanır, İsviçre silahsızlanır.... Bu hiç önemli değil. Önemli olan süper devlet ve Sovyetler Birliği sorununu ele almaktadır.

Bu konferanslar bence birer balon olmaktan ileri gidemezler. 30'lu yılları düşünün. Aynı parola değişik yıllarda değişik anlama gelmiştir.

30'lu yılların başında barış ve yumuşamadan bahsedenler vardı. Bu, o zaman doğru olan bir çizgiydi. 1938 yılında Fransa'da silahsızlanmadan bahsedenler, Hitler'in çıkarı için konuşmuş oluyorlardı. 1942'de konuşanlar ise doğrudan doğruya Hitler'e hizmet ettiler.

Hitler için durum o zaman ne kadar açık idiyse, Brejnev için de şimdi durum o kadar açıktır.

RENKLİ TV için ne dediler?

Serbest gazeteci

Hıncal Uluç: Renkli TV, siyah beyazın gelişimidir ama... Renkli TV, ekonomik bir zorunluluktur ama...

RENKLİ ALICI SANAYİSİNİ KURANA DEK «HAYIR»

Aslına bakarsanız, bugün TRT de bu bilinç içinde ve kendisini renkli televizyona göre hazırlıyor. Yenilerin hepsi renkli aracı... Eskiyenler de hemen renklisi ile değiştiriliyor. Bugün TRT yerli yapım film programları dışında tüm yayınlarını renkli olarak Türkiye'ye yayabilecek durumda. Stüdyoları, vericileri, antenleri, naklen yayın arabaları hep renkli olmuş. Yalnız renkli film yeteri derecede olmadığı için yerli yapım film çalışmalarını siyah-beyaz filmle yapıyor o kadar. O halde, niçin renkliye geçilmiyor?... İşte burada çok gerçekçi bir hükümet politikası devreye giriyor. Bugün ülkemizde renkli TV alıcısının montaj sanayisi bile yok. Çeşitli video organizasyonlarının abone sisteminin yarattığı çok kısıtlı bir talep bile, bir renkli alıcının fiyatını 100 ile 150 bin lira arasına getirmiş. TRT renkli yayına başladığı anda, bu fiyatların 300-400 bin liraya fırlaması doğal. Sadece fırlamakla kalsa iyi. Derhal bir statü sembolü olacağı için, alıcı da bulacak. Taksitlerle, onu bunu satarak, renkli TV alacağız. Nerden gelecek bu renkli TV... dışardan.... Nasıl?... İster resmi, ister kaçak, milyonlarca dolar dışarı kaçacak. İşte renkli yayına bugün için "Hayır" demenin tek nedeni... Türkiye'ye her şeyi ile kendi yapacağımız renkli TV alıcısı sanayisini kurana dek "hayır" bu... Ama o günün bir gün mutlak geleceğini bilerek, önceden önlemlerini alarak, hazırlıklarını yaparak "hayır...'. Filmini, haberini, naklen yayınını renkli çekip, dışarıya renkli satarak, arşivine renkli koyarak, "hayır.."

Bunun ötesindeki "hayır" tutuculuk olur.

İkinci kanal için bu kadar uzun gerekçeye de gerek yok. Mantık başka yol göstermiyor. Eğer bu ülkede TV ile eğitim yapılması isteniyorsa, bunun tek yolu ikinci kanaldır. Tek kanallı bir televizyonla, hiç bir demokratik yönetim, bugünkü televizyonun dışında bir program sunamaz. Müziği şovları kaldıracaksın, dizileri, dramaları kaldıracaksın ve bir kültür eğitimi TV'si yapacaksın... Peki ama nasıl seyrettireceksin?...

Çok ilerici geçinen bazı eleştirmenler tanıdım....Hep Amerikan dizilerine vururlar, onları kalemlerine dolarlardı. Bir gün olsun bir belgesel için tek satır yazdıklarını görmedim. Yazamazlardı, çünkü izlemezlerdi... Peki ama, televizyondan bir şeyler öğrenmek, eksiklerini tamamlamak isteyen yok mu?.. Var, binlerce, milyonlarca... İşte bunlar için ikinci kanal gerekli... Günün yorgunluğu, bıkkınlığı ve sinir gerginliği ile evine gelmiş adam, Kaynanalar'ı izler rahatlar... Öğrenme meraklısı, ikinci kanalı açar, "20. Yüzyıl Dosyası"nı seyreder. Televizyon tek kanallı olduğu zaman, hizmeti genel isteğe göre götürmek zorundadır. Bunun aksini yaptı mı, kıyamet kopar, baskı grupları harekete geçer ve dediğini de yaptırır. Geçmişte denemeleri görüldü. Sinema filminden önce eğitim, kültür kuşakları konduğu zaman yer yerinden oynadı. Vazgeçildi. Bugün televizyona bakın. En çok izlenen saatlerde hep eğlenceli yapımlar var. Eğitim, kultür kuşakları ya erken, ya da geç saatlerde... Oysa ikinci kanal olduğu gün, saat 20.30 gibi en rahat saate istediğiniz eğitim, kültür programını koyarsınız. Seyirciye rahatça seçme hakkı bırakırsınız. "Bu saatte ders mi verilir" diyene de "Kardeşim, sen birinci kanalı izle" dersiniz.

İkinci kanalın bir başka yararı da, bugün TRT yönetimini seçme ve seyirciyi de kendi seçimi ile zorlama kararlarından kurtarmaktır. Örneğin spor naklen yayınları, ya da Meclisten tartışmalar, camiden mevlütler gibi. Bunları ikinci kanala bıraktınız mı, birinci kanal programınızı çok daha rahat ve gerçekçi hazırlamanız mümkün olur.

Sözlerimize bir parantez açarak başlamıştık. Şimdi bu parantezi kapatarak bitirmek istiyoruz. Tüm bu düşüncelerimiz, TRT'nin Anayasa teminatı altında, tarafsız ve gönlümüzdeki gibi bağımsız olarak kurulduğu ve yönetildiği varsayılarak yapıldı. Kurumun yönetiminin iktidarla birlikte el değiştirmesi yönteminin artık giderek terkedilmekte olduğunu umutla düşünüyoruz. Bu umudun ışığı altında düşünüyoruz. Yoksa gazete maliyetlerini etkileyen her unsura zam yaparak, günlük gazeteleri halkın alım gücü üstünde bir fiyatla sattırarak tirajlarını düşürmeyi, hiç değilse artırmamayı, böylece gazeteden kopan kişinin tek haber alma aracı olarak, kendi kontrolündeki televizyonu öne sürmeyi ustaca planlayan iktidarların elinde, olanakları gelişmiş televizyon tehlikeli bir oyuncak haline gelebilir. Ama iktidarın niyeti bu olunca, tek kanallı ve siyah-beyaz televizyonun da aynı işi göreceği söylenebilir.

O halde ilericinin görevi, doğal gelişmeyi engellemek değil, bu gelişmeyi toplumun hizmetine verecek ortamı ve düzeni yaratmak için çalışmak olmalıdır.

Renkli TV'ye evet mi hayır mı?

Sosyo-ekonomik açıdan Türkiye'de televizyon (5)

RENKLİ TV' YE SALT SEYRETMEK AMACIYLA KOŞULSUZ EVET DEMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR

Türkiye'de renkli televizyon yayınına başlama sorununda en önemli boyut kuşkusuz sosyo-ekonomiktir. Renkli TV olgusunun teknolojik ve politik boyutları sosyo-ekonomik etkileşim yanında, yukarıda da açıklanan n[illegible]lerle küçük kalmaktadır. Ya[illegible] bilimsel terazide küçük kalmalıdır.

Ekonomik açıdan TRT'nin elindeki stüdyo ve film yapım olanaklarını renkliye dönüştürmek için, Mart 1980 döviz kurlarına göre yaklaşık 1 milyar lira tutarında yatırım gerekmektedir. Renkli TV yayını bir ikinci kanal yayını olarak gerçekleştirilirse, bu tutara yaklaşık 2.5 milyar lira dolayında bir TV verici şebekesi yatırımını da eklemek gerekir. Renkli TV yayınını tek kanaldan ve kısmi yapmak yoluyla 3.5 milyar liralık toplam yatırım önemli ölçüde azaltılıp, 300-400 milyon lira dolaylarına indirgenebilir. Ancak renkli TV'nin Türk ekonomisine getireceği külfetin önemli bölümünü TRT'nin yatırımları oluşturmaktadır. Ekonomimize yük olacak en büyük pay TV alıcılarından ve firmalarının üretimlerinden kaynaklanacaktır. Bugün yurt dışında çalışan 1 milyon dolayında yurttaşımız vardır. Türkiye'de renkli televizyon yayınına başlaması, satın alma gücü yeterli olan sözkonusu yurttaşlarımız tarafından 2 yılda ülkeye 1 milyon dolayında alıcı getirilmesi anlamına gelir bu da bu süre içinde devalüasyonlar da düşünülürse 80-100 milyar lira dolayında bir gider demektir. Bu giderin 5 yılda 250 milyar lira dolayında olması gerçekçi bir hesaplamadır. Öte yandan benzer bir yaklaşım yerli alıcı üretimi içinde yapılabilir ve logaritmik bir ekonomik modelin geçerli olacağı düşünülerek ilk 5 yılda 200-250 milyar lira renkli TV alıcısı satışlarında el değişeceği söylenebilir. Bu değerin de büyük bir oranı yurt dışına döviz olarak gidecektir.

Görülebileceği gibi renkli televizyon Türk ekonomisi için 5 yılda yaklaşık 500 milyar lira demektir. Bu verilerden yola çıkan bir görüş Türkiye'deki enerji sorununu ve gelir dağılımını da gözönüne alarak renkli televizyona kesinlikle hayır demektedir. Türkiye halkının ancak yüzde 10'unun bu olanaktan yararlanabileceğini savunmaktadırlar. Aslında bu oran pek gerçekçi değildir. Bir yandan yurt dışında çalışan işçilerimizin satın alma güçleri, yurdumuzdaki ailelerin yapıları, diğer yanda da tüketime alıştırılmış bir toplum olarak komşuda var olana özenme eğilimimiz gözönüne alınırsa 5 yılda renkli TV izleyebilecek nüfus oranının yüzde kırk-yüzde elli arasında olması beklenmelidir. Ama yine de renkli TV'ye salt seyretmek amacıyla koşulsuz evet demek mümkün değildir.

(DEVAM EDECEK)

TV ile HABER YORUM MAGAZİN

21.20

TV'de Sinema

Sidney Poitier.

Spencer Tracy

Katharine Hepburn

BİR AKŞAM YEMEĞİ

Guess Whos's coming To Dinner

Yönetmen: Stanley Kramer
Oyuncular: Sidney Poitier, Katharine Hepburn, Spencer Tracy
Yapım yılı: 1967.

Geçtiğimiz hafta "Bir Sokak Çocuğunun Portresi"'ni izlemiştik. Bu hafta da Amerika'da zenci-beyaz sorununu işleyen bir film var ekranda. Bu gece izleyeceğimiz filmde Türk seyircisinin "Sevgili Öğretmenim" filminden tanıdığı Sidney Poitier beyaz bir kızı istemeye giden genç başarılı bir doktoru canlandırıyor.

1967 yılı Amerika'sında toplumda ırkçılığa tepkiler başlamıştı., Özellikle de gençler, toplumun ilerici kesimleri arasında. Yine de zenci bir erkekle beyaz bir kızın evlenmesi çoğu ailenin düşünmek bile istemediği bir olaydı. Film ilerici bir anne babanın iyi yetiştirmek için ellerinden gelen çabayı gösterdikleri kızlarının koca olarak bir zenciyi seçmesi karşısında şaşkınlıklarını ve giderek düşüncelerinin değişimini anlatıyor. Genç kız için insanların siyah ya da beyaz derili olması hiç bir şey ifade etmemektedir. Ama anne, baba ırkçı fikirlere sahip olmadıklarını sanmalarına karşın renginden başka her şeyini çok beğendikleri damat adayı karşısında çelişkiye düşeceklerdir.

Film, anne rolünü başarıyla canlandıran Katharine Hepburn'a Oskar kazandırdı. Spencer Tracy ise 1967 yılının en iyi erkek oyuncusu seçilmişti. Film daha çok Amerika'daki beyazlara mesaj veriyorsa da, izlenebilir, güzel bir yapım.

Televizyonda bugün

19.00 HABERLER

19.07 VIKINGLER

Vikinglerin yolda suları biter. Su almak için çıktıkları adada yine başları derde girer.

19.32 BIR KÖYÜMÜZ

Programda Antalya'nın Kumluca ilçesine bağlı Andrasan köyünde düzenlenen güreş karşılaşmaları dolayısıyla yörenin folklor ve tarihi zenginlikleri ve özellikle Olympos harabeleri ile Olympos'daki Yanar tanıtılacak.

19.57 OLIMPIYAT ALTINLARI

Dizinin bugün yayınlanacak olan 4. bölümünde başarılı spor yaşantıları olan Ancelo Parisi, Alorter, Sipiy Vuudhed, Lasse Viiren gibi seçkin şampiyonlar tanıtılacak.

20.30 HABERLER

21.20 TV'DE SINEMA

Bir Akşam Yemeği.

23.13 HABERLER